

UNIVERZITET U ZENICI
ISLAMSKI PEDAGOŠKI FAKULTET
U ZENICI

NASTAVNI PLAN I PROGRAM

**III ciklusa (doktorskog) studija na
Odsjeku za socijalnu pedagogiju i
Odsjeku za predškolski odgoj i
obrazovanje**

Zenica, juni 2019.

SADRŽAJ

OPĆE INFORMACIJE	4
1. UVOD.....	5
2. KONCEPTUALNA ZASNOVANOST POKRETANJA STUDIJA	6
3. KOMPATIBILNOST SA EVROPSKIM STANDARDIMA	7
4. CILJ DOKTORSKOG STUDIJA	8
5. ORGANIZACIJA I TRAJANJE STUDIJA.....	8
5.1. UVJETI ZA UPIS DOKTORSKOG STUDIJA.....	10
5.2. TRAJANJE DOKTORSKOG STUDIJA.....	11
5.3. ISHODI UČENJA DOKTORSKOG STUDIJA	11
6. DESKRIPTIJA PREDMETNO-PLANSKE STRUKTURE	12
7. NAČIN ZAVRŠETKA STUDIJA.....	13
7.1. UVJETI ZA ODOBRENJE PRIJAVE DOKTORSKOG RADA.....	14
7.2. IZRADA I OPREMANJE DOKTORSKOG RADA	14
7.3. POSTUPAK VREDNOVANJA DOKTORSKOG RADA	16
7.4. OSIGURANJE KVALITETA STUDIJA	18
8. PREDMETNO-PLANSKA STRUKTURA	20
I SEMESTAR	20
II SEMESTAR.....	20
III SEMESTAR	20
IV SEMESTAR.....	20
V SEMESTAR	20
VI SEMESTAR.....	20
IZBORNI PREDMETI – SOCIJALNA PEDAGOGIJA	21
IZBORNI PREDMETI – PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE	21
9. PROGRAMSKA STRUKTURA.....	22
9.1. OBAVEZNI ZAJEDNIČKI PREDMETI.....	22
TEORIJSKA PERSPEKTIVA U PEDAGOGIJI.....	23
MJERENJA U SOCIJALnim ZNANOSTIMA	25
PRIMIJENJENA MULTIVARIJANTNA STATISTIKA.....	27
AKCIJSKA ISTRAŽIVANJA ODGOJNE PRAKSE	29
9.2. IZBORNi PREDMETI – SOCIJALNA PEDAGOGIJA	32
FILOZOFSKI TEMELJI SAVREMENE EDUKACIJE	33

<i>FILOZOFIJA ISLAMSKOG ODGOJA.....</i>	35
<i>METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA DRUŠTVENIH STAVOVA.....</i>	38
<i>BIOGRAFIJA KAO PLATFORMA SOCIOPEDAGOŠKIH ISTRAŽIVANJA</i>	40
<i>POSTMODERNE TEORIJE DRUŠTVA I OBRAZOVANJA.....</i>	42
<i>PRAVNI ASPEKTI SOCIOPEDAGOŠKOG DJELOVANJA</i>	44
<i>NAPREDNE METODE ANALIZE U SOCIJALNOJ POLITICI</i>	47
<i>RELIGIJA I MENTALNO ZDRAVLJE</i>	49
<i>SAVREMENI PRISTUP PROBLEMIMA OVISNOSTI</i>	51
<i>SAVREMENI PRISTUP PSIHOTRAUMI.....</i>	54
9.3. IZBORNI PREDMETI – PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE	58
<i>SAVREMENE TEORIJE I ISTRAŽIVANJA DJEČIJEG RAZVOJA.....</i>	59
<i>PSIHOTERAPIJSKI PRISTUPI U RADU S DJECOM</i>	61
<i>SAVREMENI PRISTUPI U ISTRAŽIVANJU RANOG I PREDŠKOLSKOG ODGOJA I OBRAZOVANJA.....</i>	63
<i>ISTRAŽIVANJE GOVORNO-JEZIČKOG RAZVOJA</i>	66
<i>ISTRAŽIVANJA U INKLUSIVNOJ EDUKACIJI.....</i>	68
<i>KURIKULUM RANOG ODGOJA</i>	71
<i>MENADŽMENT I EVALUACIJA U PREDŠKOLSKIM USTANOVAMA</i>	73
<i>PEDAGOŠKI ASPEKTI OBLIKOVANJA DJEČIJIH LIKOVA U KNJIŽEVNOSTI</i>	75
<i>KONFLIKTOLOGIJA U SAVREMENOJ PREDŠKOLSKOJ USTANOVI</i>	77
<i>DJEČIJA PSIHOPATOLOGIJA.....</i>	80

OPĆE INFORMACIJE

a. Naziv studijskog programa	DOKTORSKI STUDIJ ODGOJNIH ZNANOSTI
b. Tip studijskog programa	Univerzitetski
c. Nivo studijskog programa	Doktorski studij
d. Područje studijskog programa	Društvene znanosti
e. Nositelj studijskog programa	Islamski pedagoški fakultet Univerziteta u Zenici
f. Izvođači studijskog programa	Odsjek za socijalnu pedagogiju Odsjek za predškolski odgoj i obrazovanje
g. Voditelji studijskog programa	R. prof. dr. Edina Vejo
h. Akademска titula i stručno zvanje	1. Doktor društvenih nauka, naučno-stručna oblast: Socijalna pedagogija 2. Doktor društvenih nauka, naučno-stručna oblast: Predškolski odgoj i obrazovanje
i. Trajanje studijskog programa	– Tri akademske godine (šest semestara)
j. Broj ECTS bodova	180 ECTS

1. UVOD

Treći ciklus studija odgojnih znanosti (Socijalna pedagogija i Predškolski odgoj i obrazovanje) dio je kontinuiteta postojanja I i II ciklusa studija, te komponentni dio misije i vizije Univerziteta u Zenici kao i vizije i misije Islamskog pedagoškog fakulteta u Zenici.

Doktorski studij Socijalne pedagogije orijentiran je ka produbljivanju uvida, znanstvenoistraživačkih, vrlo kontroliranih i intenzivnih u prirodu, psihosocijalnih i sociopedagoških procesa u pojedincu, grupi i generalno, bosaskohercegovačkom društvu i šire. Cilj je uočiti, razumjeti i predvidjeti zakonitosti sociopedagoškog promišljanja i djelovanja. Pristup realizaciji ovako postavljenog cilja studija atribuira sistemska paradigma promišljanja unutar koje se uspostavlja interaktivno-komunikacijski model sljedećih sociopedagoških postuliranosti, na kojima je insistirano i tokom I i II ciklusa studija: sociopedagoška prevencija, dijagnostika, tretman, savjetodavni i resocijalizacijski rad, stručna sociopedagoška istraživanja i sociopedagoška evaluacija, te unutar odgojno-obrazovnog sektora, zdravstvenog sektora u domeni promocije mentalnog zdravlja, sektora socijalne zaštite, te pravosuđa i policije.

Doktorski studij (III ciklus studija) odgojnih znanosti uspostavljen je na principima bolonjskog procesa; dio je cjeloživotnog obrazovanja socijalnih pedagoga i odgajatelja u ranom odgoju. Kao najviši stepen formalnog obrazovanja iz odgojnih znanosti osposobljava socijalne pedagoge i odgajatelje u ranom odgoju za samostalno eksperntno bavljenje istraživačkim radom i smatra se ključnim za integriranje u evropski znanstvenoistraživački prostor, pri čemu doktoralni studij socijalne pedagogije orijentiran je ka izrazitom znanstvenom pripitivanju, a doktoralni studij predškolskog odgoja i obrazovanja akcentira sturčna, specijalistička promišljanja unutar prakse ranog odgoja i njenih suportivnih teorijskih koncepata. Zbog važnosti znanstvenoistraživačkog rada kao sastavnog dijela i temelja kvalitetnog visokog obrazovanja u nacionalnom i evropskom kontekstu, pokretanje III ciklusa studija na Odsjeku za socijalnu pedagogiju i Odsjeku za predškolski odgoj i obrazovanje Islamskog pedagoškog fakulteta Univerziteta u Zenici ima strateško značenje.

Studijski odsjeci Socijalne pedagogije i Predškolskog odgoja i obrazovanja Islamskog pedagoškog fakulteta Univerziteta u Zenici, kao i generalno Islamskog pedagoškog fakulteta, prvenstveno i vrlo snažno su kontekstualizirani razvojem sistema visokoškolskog obrazovanja u Bosni i Hercegovini i Evropi.

Ono što prevashodno definira ovaj kontekst je činjenica da je Bosna i Hercegovina prihvatile principe Bolonjskog procesa i u Berlinu 16. septembra 2003. godine stavljanjem potpisa na relevantne dokumente kao aktivan sudionik ušla je u red evropskih država koje su se obavezale da će do 2010. godine ispuniti sve uvjete potrebne za prelazak na novi način konceptualiziranja i povezivanja visokoškolskih studija.

Okvirnim Zakonom o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini, koji je stupio na snagu 7. oktobra 2007. godine osiguran je zakonski okvir za provođenje reforme visokog

obrazovanja prema Bolonjskim principima, odnosno građenje European Higher Education Area (EHEA). Na Univerzitetu u Zenici Bolonjski principi opredjeljuju visoko obrazovanje od 2005. godine. Univerzitet u Zenici je u februaru 2012. godine donio Pravilnik o organizovanju dodiplomskog, magistarskog i doktorskog studija. Ovaj Pravilnik inkorporira principe Bolonjskog procesa uvrštavajući *par excellence* znanstvenoistraživački oblik visokoškolske edukacije, a Islamski pedagoški fakultet Univerziteta u Zenici utvrđuje Plan i program sistematizacije procesa i oblika nastavnih aktivnosti konceptom osnivanja III ciklusa studija i svrhom i s ciljem ospozobljavanja studenata/tica za doktorski stepen.

Nastavni plan I program III ciklusa (doktorskog) studija na Odsjeku za socijalnu pedagogiju i Odsjeku za predškolski odgoj i obrazovanje argumentirano utemeljuje ovakvu potrebu i obrazlaže je kroz odgovarajuće cjeline: znanstvena, konceptualna zasnovanost III ciklusa studija, društvena zasnovanost i, naravno, ekonomaska opravdanoste pokretanja studija.

Programska struktura III ciklusa studija socijalne pedagogije tendira ka otvorenosti, širini, kompleksnosti ostvarivanja znanstvenoistraživačkih kompetencija i uvida, kao sigurnom okviru kreiranja izvjesnih, sofisticiranih umijeća visokoprofesionalnog stručnog djelovanja socijalnog pedagoga.

Vijeće doktoralnog studija na početku realizacije nastave u svakoj generaciji doktoranada, predložit će smislene sinteze opcionih kolegija, a utemeljeno na potrebama recentnih, aktuelnih istraživačkih projekata smještenih u evropsku istraživačku mrežu.

Karakteristika Nastavnog plana i programa III ciklusa studija je konstantnost evaluiranja njegovih dometa i potpuna otvorenost za usavršavanje, dopunjavanje, mijenjanje shodno kroz evaluaciju dobijenim povratnim informacijama.

2. KONCEPTUALNA ZASNOVANOST POKRETANJA STUDIJA

Konceptualna matrica kreiranja predmetno-planske strukture III ciklusa studija je sljedeća:

Obavezni kolegiji, zajednički za oba doktoralna studijska programa, Socijalna pedagogija i Predškolski odgoj i obrazovanje, u funkciji su potrtavanja, osnaživanja izvorne suvremene pedagoške teorijske pozicije, i iz takve sigurno artikulirane pozicije, istraživačko, metodologisko upotpunjavanje kapacitiranosti doktoranda.

Izborni kolegiji ponuđeni su iz posebnih konceptualnih nastojanja, kako za Socialnu pedagogiju tako i za Predškolski odgoj i obrazovanje.

Slijed u doktoralnom studiju Predškolskog odgoja i obrazovanja je prilog ujednačenom, okupljenom I vrlo fokusiranom razvijanju prvenstveno stručnih, vrlo artikuliranih kompetencija intenziteta III ciklusa studija. Cilj je obuhvatiti ukupni spektar izazova ranog odgoja i ponuditi operativne, konkretne okvire za vrlo individualno kreiranje odgovora u situacijama suvremenog vrtića.

Pocrtavajući razvojnu važnost perioda ranog odgoja (od rođenja do polaska u školu), te

nenadoknadivost znanstveno utemeljenog (programiranog i vrednovanog) utjecaja u tzv. „kritičkom intervalu“ za optimalni razvoj niza psihičkih funkcija, nužno je obezbijediti znanstvenostručna istraživanja u području pedagogije ranog odgoja. Koncept III ciklusa studija Predškolskog odgoja i obrazovanja razvijen je iz suvremenih postmodernih uvida, logike humanističke odgojne paradigme, te transformacijsko-translacijskog pristupa poziciji djeteta kao sukreatora i aktera vlastitog razvoja.

Konceptualna okosnica razvijanja opcionog spektra kolegija III ciklusa studija Socijalne pedagogije je na tragu dijaloškog, pluriperspektivnog modela u društvenim znanostima, s nastojanjem postizanja postupnosti, ali I zrelosti referentnog oslanjanja socijalne pedagogije. Ovakva intencija konvergira I s aktuelnom fazom u razvoju prakse socijalne pedagogije u bosanskohercegovačkoj društvenoj stvarnosti, unutar koje socijalna pedagogija potvrđuje svoju kompetentnost rješavanja čitavog kontinuma problema, unutar odgojnoobrazovnog sistema, sistema socijalne zaštite, novih institucija u pravosuđu I policiji te već razvijenih koncepata mentalnog zdravlja u zajednici.

3. KOMPATIBILNOST SA EVROPSKIM STANDARDIMA

Odsjek za socijalnu pedagogiju i Odsjek za predškolski odgoj i obrazovanje imaju već uspostavljenu međunarodnu saradnju s značajnim brojem srodnih znanstvenih i stručnih ustanova koja se realizira kroz saradnju respektabilnih znanstvenika u realizaciji znanstveno-istraživačkih projekata, realizaciju gostujućih predavanja, učestvovanjem u radu međunarodnih znanstvenih i stručnih skupova.

Posebno valja naglasiti saradnju sa sljedećim inozemnim institucijama: Hochschule Ludwigshafen am Rhein (Njemačka), Učiteljski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Katedra za predškolsku pedagogiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Centar za prevencijska istraživanja Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Saradnja s navedenim institucijama realizirat će se kroz povremeno angažiranje znanstvenika u realizaciju dijela programa doktorskog studija odgojnih znanosti, ali i mogućnost odlazaka polaznika doktorskog studija na kraće studijske boravke na navedene institucije.

Studenti i nastavno osoblje Odsjeka za socijalnu pedagogiju uključeni su u internacionalne programe mobilnosti koji se provode pod ingerencijom Ureda za međunarodnu saradnju Univerziteta u Zenici. Mobilnost studenata i nastavnog osoblja se ostvaruje u okviru institucionalnog sporazuma. Izuzev što doprinosi ličnom i akademskom razvoju i profiliranju učesnika, participacija u programima mobilnosti smatra se bitnim indikatorom kvaliteta visokoškolskog obrazovanja. Mobilnost nastavnog osoblja ima za svrhu podučavanje i/ili ospozobljavanje, dok se studentska razmjena odnosi na ostvarivanje dijela studijskog programa (semestar, izrada završnog rada, studentska praksa) na visokoškolskoj ustanovi s kojom je Univerzitet u Zenici sklopio institucionalni sporazum. U akademskoj 2017/18. godini mobilnost se ostvaruje kroz program Erasmus +, zahvaljujući kojem je omogućeno da 4 studenta Odsjeka za

socijalnu pedagogiju ostvare dio svog studijskog programa na partnerskoj instituciji Hochschule Ludwigshafen am Rhein (Njemačka).

4. CILJ DOKTORSKOG STUDIJA

Doktorski studij primarno je usmjeren na znanstvena istraživanja kvaliteta u odgoju i obrazovanju, te raspravu i na kritičko vrednovanje postojećeg znanstvenog znanja iz odgojnih znanosti. Posebni je naglasak na temeljnom upoznavanju i kritičkom promišljanju teorijskih i metodologičkih spoznaja u području odgojnih znanosti i interdisciplinarnim područjima. Tematska opredijeljenost za povezanost kvaliteta odgoja i obrazovanja i razvoja cjelovite osobnosti temelji se ne filozofiji cjeloživotnog obrazovanja, koje je shvaćeno kao cilj, princip i odgojno-obrazovna koncepcija.

Doktorski studij iz odgojnih znanosti u skladu je s misijom i vizijom Univerziteta u Zenici, koje svoje djelovanje vidi u istraživačkoj orientaciji, organizaciji i provedbi istraživačkog rada, dodiplomske, magistarske i doktorske studije te u osiguranju mobilnosti studenata i nastavnika i razvoju multidisciplinarnih studija i međuinstitucionalne saradnje. Univerzitet u Zenici, u svojoj misiji i strategiji razvoja u prvi je plan stavilo istraživačku aktivnost i ospozobljavanje mladih istraživača, kako bi se osigurao kontinuitet kvaliteta realizacije osnovne djelatnosti Univerziteta, ali i proizvodila nova znanja kao temelj razvoja društvenog razvoja.

Posebno je naglašena važnost ujednačenog razvitka istraživanja u svim znanstvenim područjima, što je preduvjet za uspješno ispunjavanje misije Univerziteta i njegovo prepoznavanje kao jakog regionalnog istraživačkog centra. Socijalna i predškolska pedagogija kao društvene znanosti usmjerene su na znanstvena istraživanja odgoja, obrazovanja u institucionalnom i vaninstitucionalnom kontekstu, ali i ka partnerstvu u razvoju nacionalnog kurikuluma, i kao takva pripadaju među nacionalne strateške prioritete Bosne i Hercegovine.

5. ORGANIZACIJA I TRAJANJE STUDIJA

Islamski pedagoški fakultet Univerziteta u Zenici organizira doktorski studij odgojnih znanosti iz sljedećih oblasti:

- Socijalna pedagogija – sa obrazovnim izlazom doktor odgojnih znanosti iz oblasti Socijalna pedagogija,
- Predškolski odgoj i obrazovanje – sa obrazovnim izlazom doktor odgojnih znanosti iz oblasti Predškolski odgoj i obrazovanje.

Studijski program doktorskog studija izvodi se po studijskim godinama i semestrima. Studijski program doktorskog studija realizira se kroz: a) nastavu, b) znanstvenoistraživački rad i c) izradu i odbranu doktorskog rada.

Struktura doktorskog studija predviđa raznolike aktivnosti studenta:

- učestvovanje u nastavi tokom prve i druge godine studija;
- kontinuirani rad s mentorom;

- znanstvenoistraživački rad;
- učestvovanje na znanstvenim skupovima,
- objavljivanje znanstvenoistraživačkih radova u relevantnim časopisima.

Doktorski studij u trogodišnjem trajanju koncipiran je kao integrirana cjelina sa dva izborna područja i dva obrazovna izlaza. Predmetno-plansku strukturu čine obavezni zajednički predmeti i izborni strukovni predmeti po navedenim obrazovnim izlazima.

Obavezni predmeti su zajednički zbog toga što oba obrazovna izlaza proistječu iz odgojnih znanosti, te su im i znanstvenoteorijski i znanstvenoistraživački okvir kompatibilni. Obavezni predmeti slušaju se na I godini doktorskog studija i slušaju ih svi kandidati zajedno.

Predmetno-plansku strukturu čine i izborni predmeti koji se biraju po izbornim područjima, tako doktorandi studijskog programa Socijalna pedagogija biraju predmete sa liste izbornih predmeta Socijalne pedagogije, a doktorandi studijskog programa Predškolski odgoj i obrazovanje biraju predmete sa liste izbornih predmeta Predškolskog odgoja i obrazovanja. Doktorandi u II semestru biraju jedan, a u III i IV biraju po dva izborna predmeta.

Vijeće doktoralnog studija na početku realizacije nastave u svakoj generaciji doktoranada, predložit će smislene sinteze opcionih kolegija, a utemeljeno na potrebama recentnih, aktualnih istraživačkih projekata smještenih u evropsku istraživačku mrežu.

Nastavni proces se realizuje kroz predavanja, mentorske konsultacije, praktični rad, samostalni znanstvenoistraživački rad studenta, te druge utvrđene oblike. Nastava se izvodi ako na jednom predmetu ima tri ili više studenata. Konsultativna (mentorska) nastava obavezno se izvodi ako predmet sluša manje od tri studenta ili ako je ovakav vid nastave nužno organizovati zbog prirode (karaktera) studija.

Nastava studija se realizira u popodnevним satima i vikendom kako bi se osiguralo da kandidati u obavezujuće provođenom vremenu iz radnog odnosa mogu biti aktivno uključeni, pratiti i participirati u procesu naučno-nastavne edukacije. Odluku o načinu izvođenja nastave, koja će se organizirati, donosi Naučno-nastavno vijeće Fakulteta.

U toku doktorskog studija doktorandi trebaju uraditi i objaviti dva znanstvenoistraživačka rada iz područja studijskog programa koji su upisali. Uz disertaciju doktorand prilaže dokaz da je objavio ili da su mu je prihvaćena najmanje 2 (dva) znanstvenoistraživačka rada u međunarodnim časopisima indeksiranim u međunarodnim bibliografskim bazama *Web of Science* (*SCIE - Science Citation Index Expanded*, *SSCI - Social Sciences Citation Index*, *Arts and Humanities Citation Index*, *Conference Proceedings Citation Index*, *Index Chemicus* indexes, *Current Chemical Reactions*), *EBSCO Databases*, *Scopus Databases*, *MEDLINE - Medical Literature Analysis and Retrieval System Online*, drugim relevantnim bazama podataka ili publikacijama iz Registra međunarodnih i domaćih publikacija, kojeg utvrđuje Senat Univerziteta u Zenici, što je uvjet da može pristupiti odbrani doktorskog rada. Radovi trebaju biti iz područja studijskog programa doktoranda, s mogućnošću njihovog konvergiranja s oblašću teme doktorskog rada.

Izrada doktorske disertacije počinje od drugog semestra doktorskog studija izradom i odbranom projekta doktorske disertacije, s naglaskom na metodološki istraživački dizajn, pred

Komisijom pred komisijom od najmanje 3 (tri) člana koju obrazuje Vijeće studija, a jedan od članova je potencijalni mentor pri izradi doktorata. U petom semestru doktorandi pred istom Komisijom prezentiraju teorijskog okvira istraživanja i rezultate istraživanja u okviru doktorske disertacije. U VI semestru doktorandi oblikuju cjelovitu verziju doktorske disertacije i brani je pred istom Komisijom koju čini 3 (tri) ili 5 (pet) članova iz reda nastavnika izabralih u zvanje redovnog profesora, vanrednog profesora ili *professora emeritus*, koju na prijedlog Vijeća studija imenuje Senat Univerziteta..

Postupak izbora mentora, učestvovanje u znanstvenoistraživačkim projektima, prijave i izrade doktorskog rada provodit će se u skladu s Pravilnikom o organizovanju dodiplomskog, magistarskog i doktorskog studija na Univerzitetu u Zenici.

5.1. Uvjeti za upis doktorskog studija

Na doktorski studij odgojnih znanosti mogu se upisati kandidati:

- koji su završili univerzitetski magistarski studij (najmanje 300 ETCS bodova) iz socijalne pedagogije, odgojnih znanosti, područja primarnog obrazovanja i ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, edukacijsko-rehabilitacijske znanosti, sociologije, psihologije i kineziologije, te drugih polja u okviru društvenih znanosti;
- koji su završili magistarski studij iz drugih znanstvenih područja, profesionalno-znanstveno se usmjeravaju na područje odgoja i obrazovanja, a prema ličnim potrebama ili potrebama radnog mjesta doktoranda;
- koji su završili magistarski studij iz pedagogije, odgojnih znanosti, područja primarnog obrazovanja i ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja;
- koji mogu služiti se znanstvenom i stručnom literaturom na jednom od svjetskih jezika, što prije upisa dokazuje uvjerenjem da je odslušao najmanje drugi stepen kursa stranog jezika ili položio strani jezik na studiju I (prvog) i II (drugog) ciklusa;
- koji u motivacijskom pismu ili usmenom razgovoru pokažu visok stepen motivacije za znanstveno-istraživački rad i zahtjeve doktorskog studija.

Na doktorski studij odgojnih znanosti mogu se upisati magistri pedagogije, socijalne pedagogije i predškolskog odgoja, ali i stručnjaci drugih područja koji su završili magistarsku razinu univerzitetskih studijskih programa društvenih, humanističkih i interdisciplinarnih znanstvenih područja.

Kandidatima za upis, koji su stekli titulu magistra nauka prije uvođenja Bolonjskog sistema trocikličnog studija iz oblasti koje su relevantne za oblast iz koje se organizuje doktorski studij, može se priznati odgovarajući broj ECTS bodova u skladu sa studijskim programom. Izuzetno, kandidatima se može priznati 60 (šezdeset) ECTS bodova i pravo upisa u drugu godinu doktorskog studija samo u slučaju istovjetnosti znanstvene oblasti stečene titule magistra nauka i znanstvene oblasti doktorskog studija.

Kandidati, koji su prethodni stepen obrazovanja završili u inozemstvu, stječu pravo učešća na konkursu uz prethodno proveden postupak nostrifikacije stečene diplome odnosno

postupak priznavanja stečenog obrazovanja u inozemstvu.

5.2. Trajanje doktorskog studija

Doktorski studij odgojnih znanosti (Socijalna pedagogija i Predškolski odgoj i obrazovanje) traje tri akademske godine, odnosno šest semestara i vrednuje se sa 180 (stotinu osamdeset) ECTS bodova.

Studenti su dužni studij završiti u roku od 6 (šest) godina od dana upisa. Kandidatu se utvrđeni rok može produžiti najduže za godinu dana, ako postoje opravdani razlozi za produženje, o čemu odluku donosi Naučno-nastavno vijeće Fakulteta na prijedlog Vijeća studija.

Ako kandidat ne izvrši sve obaveze u utvrđenim rokovima, postupak za stjecanje znanstvenog stepena doktora nauka obustaviti će se rješenjem dekana, na prijedlog Vijeća studija, čime student gubi status studenta.

5.3. Ishodi učenja doktorskog studija

Završetkom doktorskom studija, izradom i javnom obranom doktorske disertacije doktorand će moći:

- interpretirati i kritički promišljati znanstvene teorije u području odgojnih znanosti, a naročito u području socijalne pedagogije i ranog odgoja;
- formulirati i objašnjavati probleme u području odgojnih znanosti;
- uspoređivati i vrednovati pedagogijske koncepcije (predškolske, školske, alternativne i standardne);
- adekvatno koristiti kategorijalne pojmove i terminologiju u području socijalne pedagogije i ranog odgoja;
- postavljati, formulirati i operacionalizirati probleme istraživanja u polju odgojnih znanosti, a naročito u području socijalne pedagogije i ranog odgoja;
- demonstrirati sposobnost osmišljavanja, dizajniranja, implementiranja i prilagođavanja procesa znanstvenog istraživanja;
- samostalno i nezavisno istraživati probleme u području odgojnih znanosti, te objavljivati originalne rezultate istraživanja;
- učestvovati u radu znanstveno-istraživačkih timova i osmišljavati nove znanstveno-istraživačke projekte;
- kritički analizirati, evaluirati i sintetizirati nove istraživačke ideje;
- pisati znanstvene radove prema zahtjevima znanstvenih i profesionalnih standarda;
- diseminirati znanstvene spoznaje i znanstvenim argumentima komunicirati s kolegama, širom znanstvenom zajednicom i širim društvenim okruženjem o svojim područjima stručnosti;
- primijeniti etičke principe u društvenim istraživanjima, posebno one koje se odnose na: povjerljivost ličnih i drugih podataka, profesionalnog odnosa s ispitanicima,

interpretacije i diseminacije rezultata istraživanja, zaštite učesnika istraživanja, sukoba interesa te štetnosti i loših posljedica plagijatorstva.

Pažnja će biti usmjerena na razvoj i drugih generičkih kompetencija doktoranda, te će doktorand završetkom studija moći komunicirati u timovima, planirati, organizirati, upravljati i voditi znanstveno-istraživačke i projektne zadatke i aktivnosti, ostvarivati istraživačke ciljeve u interdisciplinarnim i multidisciplinarnim timovima te ih primijeniti u multikulturalnim i interkulturalnim okruženjima.

Polaznici doktorskog studija odgojnih znanosti pripremaju se za znanstveni i znanstveno-nastavni rad u području dušvenih znanosti, pedagogije, odgojnih znanosti s težištem na: a) istraživanje fenomena iz područja socijalne pedagogije i ranog odgoja, b) istraživanje odgojno-obrazovnih potreba i odgojno-obrazovnih procesa, c) koncipiranju inovativnih modela odgoja i obrazovanja i d) istraživanjima kvaliteta koncepcija u području socijalne pedagogije i ranog odgoja i njihove relevantnosti u praksi, e) razvijanje metodologije istraživanja u socijalnoj pedagogiji i predškolskom odgoju i obrazovanju.

6. DESKRIPTIJA PREDMETNO-PLANSKE STRUKTURE

Doktorski studij koncipiran je kao integrirana cjelina sa dva izborna područja i dva obrazovna izlaza: Socijalna pedagogija i Predškolski odgoj i obrazovanje.

Predmetno-plansku strukturu čine obavezni zajednički predmeti i izborni predmeti po navedenim obrazovnim izlazima.

Obavezni predmeti su zajednički zbog toga što oba obrazovna izlaza proistječe iz odgojnih znanosti, te su im i znanstenoteorijski i znanstvenoistraživački okvir kompatibilni. Obavezni predmeti slušaju se na I godini doktorskog studija i slušaju ih svi kandidati zajedno s ciljem, na razini doktoralnog studija, intenziviranja znanja o temeljnim pozicijama znanosti o odgoju, a time i znatnog potrtavanja teorijske perspektive empirijskih istraživanja.

Predmetno-plansku strukturu čine i izborni predmeti koji se biraju po izbornim područjima, tako doktorandi studijskog programa Socijalna pedagogija biraju predmete sa liste izbornih predmeta Socijalne pedagogije, a doktorandi studijskog programa Predškolski odgoj i obrazovanje biraju predmete sa liste izbornih predmeta Predškolskog odgoja i obrazovanja. Doktorandi u II semestru biraju jedan, a u III i IV biraju po dva izborna predmeta.

U procesu konstruiranja nastavnog plana i programa doktorskog studija vrlo precizno definirat će se za svaki kolegij, a u kontekstu strukture realizacije programskih zahtjeva, intenziteti doktorandovih znanstvenoistraživačkih obaveza.

U toku doktorskog studija doktorandi trebaju uraditi i objaviti dva znanstvenoistraživačka rada iz područja studijskog programa koji su upisali. Tragom onog što konstituira logiku doktorskog studija, doktorand je može, pod mentorskim vođenjem predmetnih nastavnika, po slobodnom izboru iz svakog obavezognog i izbornog predmeta uraditi metodološki relevantan znanstvenoistraživački rad, a u skladu s precizno definiranom strukturuom programskih zatjeva

pojedinih kolegija.

Izrada doktorske disertacije počinje od drugog semestra doktorskog studija i strukturirana je iz sljedećih segmenata:

- Priprema projekta doktorske disertacije,
- Prezentiranje teorijskog okvira istraživanja,
- Prezentiranje rezultata istraživanja u okviru doktorske disertacije i
- Odbrana doktorske disertacije.

U okviru predmetno planske strukture doktorskog studija planirano je da doktorandi urade i objave dva znanstvenoistraživačka rada iz područja studijskog programa koji su upisali. Oblikovanje prvog rada planirano je u III, a drugog u IV semestru studija.

Organiziranje nastave, postupak izbora mentora, učestvovanje u znanstvenoistraživačkim projektima i postupak prijave i izrade doktorske disertacije provodit će se u skladu s Pravilnikom o organizovanju dodiplomskog, magistarskog i doktorskog studija na Univerzitetu u Zenici.

Doktorska disertacija će se oblikovati u skladu sa Pravilnikom o tehničkim karakteristikama diplomskog, magistarskog i doktorskog rada Univerziteta u Zenici i Pravilnikom o repozitorijima doktorskih i magistarskih radova Univerziteta u Zenici.

7. NAČIN ZAVRŠETKA STUDIJA

Student početkom II (drugog) semestra studija bira oblast istraživačke teme i akademskog savjetnika iz reda izabralih nastavnika angažovanih na realizaciji studija, s kojim u toku semestra može definirati užu oblast doktorske teze i okvirni koncept teme, te bira odgovarajuću grupu izbornih predmeta.

U toku III (trećeg) semestra studija student prijavljuje prijedlog teme doktorskog rada (projekta) Vijeću studija u kojem navodi pristup, metode i očekivane rezultate. Vijeće studija obrazuje komisiju koja razmatra prihvatljivost prijedloga teme i određuje nastavnika (supervizora), koji će usmjeravati studenta kod pripreme projekta doktorskog rada.

Student je dužan da do početka IV (četvrtog) semestra izradi i pristupi odbrani projekta. Projekat se brani pred komisijom od najmanje 3 (tri) člana koju obrazuje Vijeće studija, a jedan od članova je potencijalni mentor pri izradi doktorata.

Komisija sačinjava izvještaj o odbrani projekta i dostavlja ga Vijeću studija. Na osnovu pozitivnog izvještaja Komisije i odluke Vijeća studija, student može prijaviti temu doktorskog rada.

Na osnovu podnesene prijave Senat Univerziteta na prijedlog Vijeća studija imenuje Komisiju za ocjenu uvjeta kandidata i podobnosti teme za izradu doktorskog rada (u dalnjem tekstu: Komisija), koju čine 3 (tri) ili 5 (pet) članova iz reda nastavnika izabralih u zvanje redovnog profesora, vanrednog profesora ili *professora emeritus*.

Većina članova Komisije za ocjenu uvjeta kandidata i podobnosti teme za izradu doktorskog rada je iz znanstvene oblasti doktorskog rada. Jedan je od članova Komisije za ocjenu

uvjeta kandidata i podobnosti teme za izradu doktorskog rada može biti i sa drugog univerziteta. Jedan je od predloženih članova Komisije i potencijalni mentor, za čije imenovanje Senat Univerziteta prethodno daje saglasnost.

Komisija podnosi Vijeću studija izvještaj najkasnije u roku koji ne može biti duži od 60 (šezdeset) dana od dana imenovanja. Vijeće studija utvrđuje prijedlog o prihvatanju ili odbijanju izvještaja Komisije i predlaže mentora.

Mentor se određuje iz reda vanrednih i redovnih profesora, članova akademije nauka te osoba u zvanju *professor emeritus* iz uže znanstvene oblasti doktorskog rada. Mentor za izradu doktorskog rada dužan je da pomaže doktorandu pri izboru metoda znanstvenoistraživački rada, literature, u pripremi strukture rada, kao i da mu pruža drugu stručnu pomoć.

Mentora/komentora predlaže i imenuje Vijeće doktorskog studija, uz saglasnost Senata Univerziteta za imenovanje. Komentor se imenuje u slučaju multidisciplinarnosti doktorskog rada.

Senat Univerziteta donosi odluku o prihvatanju ili odbijanju izvještaja Komisije i odluku o davanju saglasnosti o imenovanju mentora u roku koji ne može biti duži od 60 (šezdeset) dana od dana prijema prijedloga Vijeća studija.

Vijeće studija, na osnovu prethodne saglasnosti Senata Univerziteta, imenuje mentora za izradu doktorskog rada.

7.1. Uvjeti za odobrenje prijave doktorskog rada

Prijava teme doktorskog rada obavezno sadrži: a) biografiju kandidata, b) radni naslov teze, c) uži istraživački domen, d) metodološki pristup, e) ciljeve, f) detaljan pregled stanja u oblasti istraživanja u kojoj je tema definirana, g) očekivane rezultate i znanstvenostručni doprinos.

Uz prijavu teme kandidat prilaže i dokaz da ima najmanje 1 (jedan) znanstvenoistraživački rad objavljen u publikaciji evidentiranoj u univerzitetskom Registru domaćih i međunarodnih serijskih publikacija, a ne može pristupiti odbrani doktorske disertacije bez odbrane drugog znanstvenoistraživačkog rada.

7.2. Izrada i opremanje doktorskog rada

Izrada i opremanje doktorskog rada definirani su Pravilnikom o tehničkim karakteristikama diplomskog, magistarskog i doktorskog rada Univerziteta u Zenici

Doktorski rad je završni rad doktorskog studija, odnosno predstavlja samostalan originalan znanstvenoistraživački rad kandidata u kojem on pokazuje da koristi znanstvene metode i istraživačke tehnike u užem području istraživanja, te da kreativno rješava kompleksne probleme iz prakse.

Rad se piše na jednom od službenih jezika Bosne i Hercegovine ili na nekom od svjetskih jezika. Naslov, sažetak i ključne riječi rada moraju biti, uz originalni jezik rada, napisani i na jednom od svjetskih jezika. Ukoliko je rad napisan na jednom od svjetskih jezika, onda naslov, sažetak i ključne riječi rada moraju biti napisani na jednom od službenih jezika Bosne i Hercegovine. Rad je lektoriran u skladu s jezičkim standardom i normom jezika na kojem je pisani.

Rad se štampa na papiru, jednostrano, prelomljen kao kompjuterski ispis, u formatu A4 (210x297 mm). Margine rada iznose po 25 mm s lijeve i desne strane (lijeva i desna margina), te po 25 mm prema gore i prema dolje (gornja i donja margina).

Doktorski rad mora uključivati sljedeće tehničke elemente strukture:

- a) korična stranica (naslovna stranica na prednjoj korici rada);
- b) naslovna stranica (prva stranica rada);
- c) bibliografska kartica (druga stranica rada);
- d) sažetak rada na izvornom jeziku rada sadrži najviše 300 (tri stotine) riječi, te uključuje i ključne riječi (najviše pet riječi);
- e) sažetak rada na jednom svjetskom jeziku sadrži najviše 300 (tri stotine) riječi, te uključuje prijevod naslova rada i prijevod ključnih riječi (najviše pet riječi);
- f) sadržaj rada;
- g) tekst rada (uvod – opis problema, odnosno istraživanja – hipoteza rada – zaključak rada – bibliografija);
- h) prilozi rada (ukoliko za to postoji potreba);
- i) popis korištenih oznaka (ukoliko za to postoji potreba);
- j) popis ilustracija i tabela (ukoliko za to postoji potreba);
- k) kratka biografija autora (ukoliko za to postoji potreba).

Dio rada u kojem je prezentirana znanstvenoistraživačka i stručna komponenta magistarskog rada i doktorskog rada, te komponente rada koje se odnose na teorijski i praktični aspekt istraživanja, sastoji se od sljedećih elemenata koji trebaju biti elaborirani sljedećim redoslijedom:

- a. *uvod*, dio rada u kojem se definira problem istraživanja, te pravi osvrt na ranija i postojeća istraživanja teme rada;
- b. *opis problema, odnosno istraživanja*, dio rada u kojem se raščlanjuje i problematizira tema istraživanja, raspravlja se o samom problemu, te u kojem je opisana metoda istraživanja, materijal i postupci istraživanja, s posebnim osvrtom na opis rezultata kojima se potvrđuje ili ne potvrđuje hipoteza rada;
- c. *hipoteza rada/istraživačko pitanje*, dio rada u kojem se navode i elaboriraju hipoteze/istraživačka pitanja istraživanja, odnosno sudovi za koje se prepostavlja da su tačni, a čija će se istinitost dokazati ili osporiti u narednim dijelovima rada;
- d. *zaključak rada*, dio rada u kojem se eksplicitno i jasno ističu glavni rezultati istraživanja s posebnim akcentom na opis stručnog, kao i originalnog znanstvenog doprinosa istraživanja, s jasnim preporukama u kojim se smjerovima istraživanje može dalje nastaviti;
- e. *bibliografija* (dio rada u kojem je na standardiziran (Harvard stil) način navedena lista svih bibliografskih podataka o literaturi i drugim izvorima kojima se autor služio, a na temelju kojih čitatelj može provjeriti iskaze i tvrdnje autora).

Svako poglavje i potpoglavlje označavaju se arapskim rednim brojevima tako da ilustriraju metodologiju istraživanja i hijerarhiju problema, naprimjer: 1.1., 1.1.1, 1.1.2., 1.2., 1.2.1., itd. Svako novo poglavje počinje novom stranicom.

Autor sve citate navodi standardiziranim sistemom citiranja, odnosno u cijelom radu

dosljedno se služi istim načinom navođenja bibliografskih bilješki. Autor sve nebibliografske bilješke uz tekst navodi u fusnotama (*Footnote*). Autor je dužan da bibliografiju rada navede u standardiziranoj formi, odnosno da je način navođenja bibliografije rada komplementaran sa sistemom citiranja.

Prilozi rada mogu biti tabele, grafički prikazi, sheme, tehnički crteži, formulari, fotografije, faksimili, odnosno sve vrste ilustracija, kao i svi potrebni popratni dokumenti kojima se dodatno potkrepljuju ili ilustriraju rezultati istraživanja, odnosno dokumenti koji su bili sastavni dio istraživanja (nprimjer, anketni listovi).

Doktorski rad uvezuje se tvrdim uvezom i ima tvrde korice. Umnožava se u najmanje 10 (deset) primjeraka, uz obavezu dostavljanja 2 (dva) štampana primjerka za biblioteku fakulteta na kojoj je rad odbranjen, 2 (dva) štampana primjerka za Univerzitetsku biblioteku Univerziteta i 2 (dva) štampana primjerka za Nacionalnu i univerzitetsku biblioteku Bosne i Hercegovine.

7.3. Postupak vrednovanja doktorskog rada

Doktorand je dužan dostaviti radnu verziju neuvezanog doktorskog rada u odgovarajućem broju primjeraka sekretaru Vijeća studija najkasnije u roku od 3 (tri) godine računajući od dana odobravanja teme doktorske disertacije, na osnovu pribavljenog pozitivnog mišljenja mentora.

Uz disertaciju doktorand prilaže dokaz da je objavio ili da su mu prihvaćena dva znanstvenoistraživačka rada u međunarodnim časopisima indeksiranim u međunarodnim bibliografskim bazama *Web of Science* (*SCIE - Science Citation Index Expanded*, *SSCI - Social Sciences Citation Index*, *Arts and Humanities Citation Index*, *Conference Proceedings Citation Index*, *Index Chemicus indexes*, *Current Chemical Reactions*), *EBSCO Databases*, *Scopus Databases*, *MEDLINE - Medical Literature Analysis and Retrieval System Online* ili drugim relevantnim bazama podataka iz oblasti teme doktorskog rada, što je uvjet da može pristupiti odbrani doktorskog rada.

Radna verzija doktorskog rada treba da je korektno jezički, stilski i tehnički oblikovana u skladu sa savremenim postupcima, tehnikom i tehnologijom izrade publikacija u oblasti znanstvenog, stručnog rada.

Senat Univerziteta na prijedlog Vijeća studija imenuje Komisiju za ocjenu i odbranu doktorskog rada koju čini 3 (tri) ili 5 (pet) članova iz reda nastavnika izabranih u zvanje redovnog profesora, vanrednog profesora ili *professora emeritus*. Većina članova Komisije je iz znanstvene oblasti doktorskog rada. Jedan od članova Komisije može biti i sa drugog univerziteta. Mentor/komentor ne može biti predsjednik Komisije.

Komisija za ocjenu i odbranu doktorskog rada, nakon što rad pregleda, podnosi Vijeću studija pismeni izvještaj u roku koji ne može biti duži od 60 (šezdeset) dana od dana imenovanja Komisije. Komisija za ocjenu i odbranu doktorskog rada obavezna je u izvještaju navesti da je kandidat u toku doktorskog studija objavio ili da su mu prihvaćena dva znanstvenoistraživačka rada u međunarodnim časopisima indeksiranim u međunarodnim bibliografskim bazama *Web of Science* (*SCIE - Science Citation Index Expanded*, *SSCI - Social Sciences Citation Index*, *Arts and*

[Humanities Citation Index](#), [Conference Proceedings Citation Index](#), [Index Chemicus indexes](#), [Current Chemical Reactions](#)), [EBSCO Databases](#), [Scopus Databases](#), [MEDLINE - Medical Literature Analysis and Retrieval System Online](#) ili drugim relevantnim bazama podataka iz oblasti teme doktorskog rada.

U izvještaju Komisija će predložiti da se doktorski rad prihvati, odbije ili vrati na dopunu, odnosno izmjenu. Ako se doktorski rad vrati na dopunu, odnosno izmjenu, doktorand je dužan postupiti po odluci Vijeća studija u roku koji ne može biti duži od 6 (šest) mjeseci od dana prijema odluke.

U slučaju da Vijeće studija vrati doktorski rad na dopunu, odnosno izmjenu, a doktorand u roku od 6 (šest) mjeseci od dana prijema obavještenja o takvoj odluci ne postupi po primjedbama i sugestijama i ne dostavi dopunjeno doktorski rad, Vijeće studija donosi odluku da je kandidat odustao od studija. U slučaju da Vijeće studija odbije doktorski rad, kandidat gubi status studenta doktorskog studija, a prijavljena tema se registruje kao odbijena. Odbijenu temu doktorskog rada kandidat ne može ponovo prijaviti.

Nakon prihvatanja izvještaja Komisije o ocjeni i odbrani doktorskog rada od strane Vijeća studija, Senat Univerziteta donosi konačnu odluku o prihvatanju rada, te na istoj sjednici određuje datum i vrijeme odbrane doktorskog rada. Senat Univerziteta utvrđuje mjesto, dan i sat odbrane doktorskog rada. Podaci o javnoj odbrani doktorskog rada objavljuje se najmanje 30 (trideset) dana prije roka određenog za njenu odbranu.

O javnoj odbrani doktorskog rada Službe Rektorata Univerziteta obavještavaju javnost preko svoje oglasne table, oglasne table fakulteta/akademije, dnevne štampe i web-stranice Univerziteta. Obavještenje o javnoj odbrani sadrži:

- a) ime i prezime doktoranda,
- b) temu doktorske disertacije,
- c) mjesto i vrijeme javne odbrane disertacije.

Javna odbrana doktorskog rada pred Komisijom ima sljedeći tok:

- a) predsjednik Komisije iznosi podatke i informacije o doktorandu, podatke o njegovim znanstveni i stručnim radovima, kao i podatke o ispunjavanju uvjeta za odbranu doktorskog rada,
- b) mentor daje kratki prikaz rada i čita izvod iz izvještaja Komisije za ocjenu disertacije na osnovu čega je Senat prihvatio doktorski rad,
- c) doktorand iznosi kraći rezime, rezultate i zaključke do kojih je došao u trajanju najviše do 45 minuta, a nakon toga članovi Komisije postavljaju pitanja u vezi s temom rada.

Komisija za odbranu doktorskog rada, nakon provedenog postupka, donosi odluku je li doktorand odbranio jednoglasnom odlukom komisije, odbranio većinom glasova komisije ili nije odbranio doktorsku disertaciju. Predsjednik Komisije saopćava odluku i javno proglašava rezultate odbrane. O toku javne odbrane doktorskog rada vodi se zapisnik koji potpisuju članovi Komisije i zapisničar, a sastavni dio zapisnika su pitanja postavljena doktorandu tokom odbrane disertacije. Doktorski rad je javan i može se objaviti nakon odbrane.

Nakon uspješne odbrane doktorskog rada kandidat je dužan u roku od mjesec dana uvezati rad i predati 10 (deset) uvezanih primjeraka doktorskog rada. Po 1 (jedan) primjerak rada pripada: univerzitetskoj biblioteci, fakultetskoj biblioteci, članovima Komisije, sekretarijatu Organizatora studija, odnosno Univerziteta, te po 2 (dva) primjerka Nacionalnoj i univerzitetskoj biblioteci Bosne i Hercegovine. Prije koričenja rada, kandidatu se dostavlja potreban broj primjeraka odluke o odbrani rada, koja se po pravilu uvezuje ispred sadržaja.

7.4. Osiguranje kvaliteta studija

Obim studijskog programa iznosi 60 (šezdeset) ECTS bodova u jednoj studijskoj godini, odnosno 30 (trideset) bodova u jednom semestru.

Studijski program doktorskog studija realizuje se kombiniranjem utvrđenih oblika kontakt sati nastave, istraživačkog rada, koji se organizuju u skladu s karakterom studijskog programa, odnosno utvrđivanjem predviđenog raspona ukupnog opterećenja u pojedinom semestru ili akademskoj godini studija.

Nastava se organizira u I (prvom), II (drugom), III (trećem) i IV (četvrtom) semestru studija. U II (drugom) semestru planirana je priprema i odbrana projekta doktorske disertacije. U V semestru predviđeno je prezentiranje teorijskog okvira istraživanja i prezentiranje rezultata istraživanja, dok je VI (šesti) semestar predviđen za izradu finalne verzije i odbrana doktorske disertacije.

Nastava se u I (prvom), II (drugom), III (trećem) i IV (četvrtom) semestru studija organizira se u rasponu od 12 (dvanaest) do 20 (dvadeset) kontakt sati sedmično tokom 16 (15+1) sedmica nastave i konsultacija u skladu s utvrđenim nastavnim planom i programom.

Znanstvenoistraživački rad, te sama izrada doktorskog rada organiziraju se u vidu ukupnog individualnog opterećenja studenta u rasponu od 640 (šest stotina četrdeset) do 800 (osam stotina) sati po semestru.

Od ukupno 180 (stotinu osamdeset) ECTS bodova, 90 do 120 (devedeset do stotinu dvadeset) ECTS bodova dobija se polaganjem ispita i izvršavanjem drugih nastavnih aktivnosti iz nastavnog plana i programa, a 90 do 60 (devedeset do šezdeset) ECTS bodova dobija se za studijski istraživački rad na realizaciji doktorskog rada uključujući i izradu i odbranu doktorskog rada, što se bliže uređuje planom i programom studija, odnosno programskom strukturon pojedinih kolegija.

Ukupan broj ECTS bodova stječe se polaganjem ispita i istraživačkim radom. Znanje, sposobnosti i vještine studenta prate se i vrednuju tokom nastave, a konačna ocjena se utvrđuje na ispit. Ispit se polaže nakon odslušanog predavanja, odnosno nakon svih izvršenih nastavnih obaveza propisanih nastavnim planom i programom studija.

Istraživački rad se vrednuje kroz svaku pojedinačnu aktivnost studenta utvrđenu ovim Pravilnikom i nastavnim programom i one su izražene kroz ECTS bodove. Student je dužan položiti sve ispite i obaviti sve ostale studijske obaveze.

Za osiguravanje kvalitete bit će organizirano praćenje napredovanja svakog studenta.

Tim sistemom praćenja osigurati će i kvalitet studiranja i pravovremeno završavanje studija upisanih kandidata. Da bi se to postiglo i povećala odgovornost mentora treba voditi računa o njegovoj opterećenosti pa jedan mentor neće moći imati više od dva, a najviše tri doktorska kandidata.

8. PREDMETNO-PLANSKA STRUKTURA

I SEMESTAR

Red. br.	PREDMET	P	S	V	ECTS
1.	Teorijska perspektiva u pedagogiji	2	–	1	10
2.	Mjerenja u socijalnim znanostima	2	–	1	10
3.	Primjenjena multivarijantna statistika	2	–	1	10
UKUPNO		6	–	3	30

II SEMESTAR

Red. br.	PREDMET	P	S	V	ECTS
1.	Akcijska istraživanja odgojne prakse	2	–	1	10
2.	Izborni predmet I	2	–	1	10
3.	Priprema projekta doktorske disertacije	2	–	1	10
UKUPNO		6	–	3	30

III SEMESTAR

Red. br.	PREDMET	P	S	V	ECTS
1.	Izborni predmet II	2	–	1	10
2.	Izborni predmet III	2	–	1	10
3.	Znanstvenoistraživački rad I	2	–	1	10
UKUPNO		6	–	3	30

IV SEMESTAR

Red. br.	PREDMET	P	S	V	ECTS
1.	Izborni predmet IV	2	–	1	10
2.	Izborni predmet V	2	–	1	10
3.	Znanstvenoistraživački rad II	2	–	1	10
UKUPNO		6	–	3	30

V SEMESTAR

Red. br.	PREDMET	P	S	V	ECTS
1.	Prezentiranje teorijskog okvira istraživanja	1	–	1	15
2.	Prezentiranje rezultata istraživanja	1	–	1	15
UKUPNO		2	–	2	30

VI SEMESTAR

Red. br.	PREDMET	P	S	V	ECTS
1.	Doktorska disertacija	0	–	6	30
UKUPNO		0	–	6	30

IZBORNI PREDMETI – SOCIJALNA PEDAGOGIJA

Red. br.	IZBORNI PREDMETI	P	S	V	ECTS
1.	Filozofski temelji savremene edukacije	2	–	1	10
2.	Filozofija islamskog odgoja	2	–	1	10
3.	Metodologija istraživanja društvenih stavova	2	–	1	10
4.	Biografija kao platforma sociopedagoških istraživanja	2	–	1	10
5.	Postmoderne teorije društva i obrazovanja	2	–	1	10
6.	Pravni aspekti socio pedagoškog djelovanja	2	–	1	10
7.	Napredne metode analize u socijalnoj politici	2	–	1	10
8.	Religija i mentalno zdravlje	2	–	1	10
9.	Savremeni pristup razumijevanju probelma ovisnosti	2	–	1	10
10.	Savremeni pristup psihotraumi	2	–	1	10

Legenda: P – predavanja; S – seminar, V – vježbe; ECTS – ECTS bodovi

IZBORN PREDMETI – PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE

Red. br.	IZBORN PREDMETI	P	S	V	ECTS
1.	Savremene teorije i istraživanja dječjeg razvoja	2	–	1	10
2.	Psihoterapijski pristupi u radu s djecom	2	–	1	10
3.	Savremeni pristupi u istraživanju ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja	2	–	1	10
4.	Istraživanje govorno-jezičkog razvoja	2	–	1	10
5.	Istraživanja u inkluzivnoj edukaciji	2	–	1	10
6.	Kurikulum ranog odgoja	2	–	1	10
7.	Menadžment i evaluacija u predškolskim ustanovama	2	–	1	10
8.	Pedagoški aspekti oblikovanja dječjih likova u književnosti	2	–	1	10
9.	Konfliktologija u suvremenoj predškolskoj ustanovi	2	–	1	10
10.	Dječja psihopatologija	2	–	1	10

Legenda: P – predavanja; S – seminar, V – vježbe; ECTS – ECTS bodovi

9. PROGRAMSKA STRUKTURA

9.1. OBAVEZNI ZAJEDNIČKI PREDMETI

TEORIJSKA PERSPEKTIVA U PEDAGOGIJI

Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra									
		Predavanja	Vježbe											
I semestar	Obavezni	2	1	10	04K04-352									
Nastavnik: Prof.dr. Edina Vejo E-mail: edina.vejo@gmail.com		Saradnik: E-mail:												
Predmeti koji su preduvjet za polaganje		Nema preduvjeta												
Cilj predmeta	Cilj predmeta jeste predočiti lepezu temeljnih pozicija teorije znanosti (kontinuum analitičkih procesa/adivini elementarizam i hermeneutičkih procesa/struktturni folizam) i unutar toga poboljšati i proširiti teorijsku perspektivu empirijskih istraživanja u pedagogiji.													
Kompetencije (Ishodi učenja)	Ishodi učenja: - znanje o sadržajnom konstituiranju unutar pedagogije - činjenje prepostavki pargmatičnih refleksija studenata pouzdanijim - poboljšanje i proširenje teorijskih prepostavki empirijskih istraživanja - senzibilitet studenata prema konstitutivnoj činjenici da je vrsta znanja koje pedagogija generira povezana sa njenom spoznajnom orijentiranošću													
Program predmeta:														
1. Odabrane suvremene tendencije u pedagogiji: konstruktivistička teorija, prelaženje s poučavanja na učenje, socijalni karakter odgoja i nastave, intrinzična motivacija i učenje u nastavi 2. Recentne epistemologische tendencije: socijalna epistemologija i „ženske studije“ 3. Izvorna teorijska perspektiva u pedagogiji 4. Seminar studenata 5. Prilozi kultiviranju teorijskog pedagoškog mišljenja 6. Opća teorija odgoja i opća teorija nastave Wolfganga Sünkela 7. Klaus Prange, operativna pedagogija 8. Seminar studenata 9. Različita konceptualiziranja socijalizacija 10. Kultura, osnovni faktor posredovanja razvoja osobe 11. Pojam svakodnevnog u pedagogiji posredstvom: komunikativna racionalnost Jürgen Habermas 12. Pojam svakodnevnog u pedagogiji posredstvom: refleksivne projekcije osobnosti Anthony Giddens 13. Pojam svakodnevnog u pedagogiji posredstvom: habitusa, procesa, polje Pjer Burdje 14. Seminar studenata 15. Završna evaluacija														
Izvođenje nastave: Predavanja (ex-katedra, putem prezentacija i video materijala), razredne diskusije (učešće studenta se posebno vrednuje), praktične vježbe, prezentacije studenata koje obuhvataju prezentaciju značajnih članaka, odnosno tema i njihovu analizu.														
Provjera znanja: Studenti su obavezni redovno prisustrovati nastavi i u sklopu tri seminara za studente realizirati postavljene strukturirane zadatke.														

Težinski kriteriji za provjeru znanja				
Predavanja	Vježbe	Esej/praksa/istraživanje	Pismeni ispit	Usmeni ispit
5	5	20	50	20
Literatura				
Obavezna	<ul style="list-style-type: none"> – Palekčić, M. (2015). Pedagogijska teorijska perspektiva: značenje teorije za pedagogiju i profesiju. Zagreb: Erudita. – Spasić, I. (2004) Sociologija svakodnevnog života, Beograd: Zavod za udžbenike i nastavne sredstva. – Goldman, A. (2010). Social epistemology, u: Zolta, N. (ed.). The Stanford Encyclopedia of philosophy. – Valsiner, J. (1997). Čovjekov azvoj i kultura. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavne sredstva. – Atkin, L. (2005). Introduction: Feminism, Bourdieu and after, u: Lisa Adkins and Beverly Skeggs (ed.). Feminism after Bourdieu, pp. 3-19, Boston: Blackwell Publishing. 			

MJERENJA U SOCIJALNIM ZNANOSTIMA

Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra												
		Predavanja	Vježbe														
I semestar	Obavezni	2	1	10	07K33-067												
Nastavnik: Prof. dr. Dženan Skelić E-mail: dzenan.skelic@gmail.com			Saradnik: Prof. dr. Izet Pehlić E-mail: izet.pehlic@gmail.com														
Predmeti koji su preduvjet za polaganje		Nema preduvjeta															
Cilj predmeta	Cilj <i>Mjerenja u socijalnim znanostima</i> je da studente uputi u osnove mjerenja kako bi oni mogli samostalno kreirati instrumente i prepoznati kvalitetne instrumente drugih autora. Tri su osnove mjerenja: (1) samoizvještavanje, (2) situacioni testovi i protokoli i (3) reakcije organizma kao što su puls, EKG, elektrodermalne reakcije, zagrijanost centara u CNS-u i slično. Studentu će proći vježbe za ova tri mjerenja i za kombinaciju.																
Kompetencije (Ishodi učenja)	Ishodi učenja: <ul style="list-style-type: none">– Studentu će biti osposobljeni da izrade vlastite instrumente;– Studenti će naučiti da baždare instrumente;– Studenti će ovladati metodama pedagoške i psihološke dijagnostike;– Mjerenje futuroloških fenomena je pedagoški izazov. Studenti će naučiti izradu instrumenata za mjerenje futuroloških fenomena.																
Program predmeta: <ol style="list-style-type: none">1. Pojam mjerenja2. Mjerenja putem samoizvještavanja3. Mjerenja putem situacionih testova4. Mjerenja reakcija organizma5. Kombinirana mjerenja6. Baždarenje instrumenata7. Svojstva kvalitetnih instrumenata8. Futurološka mjerenja9. Poznati instrumenti10. Mjerenja u meta-analizi11. Mjerenja teoretskih radova12. Vrste varijabli i njihovo mjerenje13. Mjerenja u socijalnim znanostima – vježbe14. Mjerenja u socijalnim znanostima – vježbe15. Mjerenja u socijalnim znanostima – vježbe																	
Izvođenje nastave: <p>Predavanja (ex-katedra, putem prezentacija i video materijala), razredne diskusije (učešće studenta se posebno vrednuje), praktične vježbe, prezentacije studenata koje obuhvataju prezentaciju značajnih članaka, odnosno tema i njihovu analizu.</p>																	
Provjera znanja: <ul style="list-style-type: none">– Uraditi jedan instrument kao seminarski rad;– Usmeno obrazložiti instrument vlastite izrade;– Pripremiti teoretske pregledne metode mjerenja.																	
Težinski kriteriji za provjeru znanja																	

Predavanja	Vježbe	Esej/praksa/istraživanje	Pismeni ispit	Usmeni ispit
	5	5	20	50
Literatura				
Obavezna		1. Berger, J. (1979). <i>Psihodijagnostika</i> . Beograd: Nolit. 2. Satranjanac, I. (2015). Pedagoška dijagnostika u školi. Na sajtu: https://prezi.com/heuhehuounho/pedagoska-dijagnostika-u-skoli/ . Očitano: 27.02.2017. 3. Suzić, N. (2012). <i>Futurologija u pedagogiji i socijalnim naukama</i> . Banja Luka: EKTOS. 4. Mesihović, N. (2003). <i>Uvod u metodologiju društvenih nauka</i> . Sarajevo: Ekonomski fakultet.		
Dodatna		1. Milas, G. (2009). <i>Istraživačke metode u psihologiji i drugim društvenim znanostima</i> . Jastrebarsko: Naklada Slap. 2. Demirović, M. Kukić, S. (2003). <i>Metodologija naučnoistraživačkog rada društvenih nauka</i> , Bihać: Pravni Fakultet; Mostar: Ekonomski fakultet. 3. Osgud, Č. (1963). <i>Metod i teorija u eksperimentalnoj psihologiji</i> . Beograd: Savremena škola.		

UNIVERZITET U ZENICI
ISLAMSKI PEDAGOŠKI FAKULTET
U ZENICI

PRIMIJENJENA MULTIVARIJANTNA STATISTIKA

Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra												
		Predavanja	Vježbe														
I semestar	Obavezni	2	1	10													
Nastavnik: prof. dr. Anela Hasanagić E-mail: anela315@gmail.com			Saradnik: E-mail:														
Predmeti koji su preduvjet za polaganje		Nema preduvjeta															
Cilj predmeta	Cilj predmeta je omogućiti studentima usvajanje znanja o različitim multivariantnim statističkim postupcima, kao i načinima njihovog izvođenja, te interpretacije dobijenih rezultata. Također, cilj je ospozobiti studente za kritički uvid u različite multivariantne analize koje možemo naći u literaturi društvenih i prirodnih nauka, te razvijanje sposobnosti da prezentuju i brane statističke/metodološke materijale pred publikom (npr odbrana teze, prezentacije na naučnim skupovima i sl).																
Kompetencije (Ishodi učenja)	Nakon završenog predmeta studenti će moći: <ul style="list-style-type: none">– Koristiti SPSS program kako bi primjenio multivariantne statističke metode na podacima prikupljenim u istraživanju,– Interpretirati dobivene podatke, te iz podataka izvući naučno utemeljene zaključke,– Kritički analizirati vlastite rezultate, kao i rezultate dobivene drugim istraživanjima, te ih uporediti.																
Program predmeta: <ul style="list-style-type: none">– Uvodno predavanje, upoznavanje sa silabusom te očekivanim znanjima– Kratki pregled univariantnih statističkih metoda (koeficijenti korelacije, linearna regresija, ANOVA)– Multipla regresija (DATA Screening)– Multipla regresija (MANOVA)– Kanonička korelacija– Kanonička korelacija– I parcijalni ispit– Faktorska analiza - uvod– Eksplanatorna faktorska analiza– Konfirmatorna faktorska analiza– Klaster analiza – multidimenzionalno skaliranje– Logistička regresija– Studentski seminari– Studentski seminari– Finalni ispit																	
Izvođenje nastave: <p>Predavanja (ex-katedra, putem prezentacija i video materijala), razredne diskusije (učešće studenta se posebno vrednuje), praktične vježbe, prezentacije studenata koje obuhvataju prezentaciju značajnih članaka, odnosno tema i njihovu analizu.</p>																	
Provjera znanja:																	

U toku semestra, student je dužan uraditi sljedeće:

1. Istraživanje u kome se prikupljaju podaci na kojima će student primijeniti i interpretirati multivariantne statističke metode. Taj rad predaje u pismenoj formi (30 bodova) i brani usmeno na kraju semestra (10 bodova).
2. Pismeni ispit podrazumijeva I parcijalni i finalni ispit. Za prvi parcijalni student dobija maksimalno 20 bodova, a za finalni ispit 30 bodova. Sadržaj tih ispita je teoretski i pokriva građu predviđenu datom literaturom.

Težinski kriteriji za provjeru znanja

Predavanja	Vježbe	Esej/praksa/istraživanje	Pismeni ispit	Usmeni ispit
5	5	30	20+30	10

Literatura

Obavezna	<ul style="list-style-type: none"> – Cohen, J.; Cohen, P.; Applied Multiple Regression/Correlation Analysis for the Behavioral Sciences; Lawrence Erlbaum, Hillsdale, New Jersey (2002) – Fulgosi, A.; Faktorska analiza; Školska knjiga, Zagreb (1988) – Rencher, A. C.; Christensen, W. F.; Methods of Multivariate Analysis; New Jersey: Wiley (2012)
Dodatna	<ul style="list-style-type: none"> – Brian S. Everitt Multivariable Modeling and Multivariate Analysis for the Behavioral Sciences – Keenan A. Pituch, James P. Stevens Applied Multivariate Statistics for the Social Sciences Analyses with SAS and IBMs SPSS – James P. Stevens Applied Multivariate Statistics for the Social Sciences, Fifth Edition – David J. Bartholomew, Fiona Steele, Jane Galbraith, Irini Moustaki Analysis of Multivariate Social Science Data

AKCIJSKA ISTRAŽIVANJA ODGOJNE PRAKSE

Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra							
Predavanja	Vježbe											
II semestar	Obavezni	2	1	10	07K33-068							
Nastavnik: Izbor u toku E-mail:			Saradnik: E-mail:									
Predmeti koji su preduvjet za polaganje		Nema preduvjeta										
Cilj predmeta		Posredstvom sadržaja i metoda kolegija Akcijska istraživanja odgojne prakse studenti će razviti senzibilitet prema sistemskoj refleksiji vlastitog praktičnog djelovanja u funkciji unapređenja odgojne prakse i osobnog profesionalnog razvoja.										
Kompetencije (Ishodi učenja)		Nakon položenog ispita studenti će moći: <ul style="list-style-type: none">– Razlikovati temeljne znanstvene paradigme u istraživanju odgojne prakse– Analizirati mogućnosti i granice znanstveno-istraživačkog pristupa odgojnoj praksi s naglaskom na primjenu akcijskih istraživanja– Opisati proces razvoja i vrste akcijskih istraživanja– Razviti sposobnost procjene problema unutar odgojne prakse za koje je primjerena i funkcionalna upotreba akcijskog istraživanja– Razviti sposobnost konceptualnog i metodološkog umijeća planiranja, organizacije, realizacije i evaluacije akcijskog istraživanja										
Program predmeta: <ul style="list-style-type: none">– Pozicija akcijskog istraživanja u okviru metodologije znanstvenog istraživanja– Nastanak i razvoj ideje akcijskih istraživanja– Definicije, vrste obilježja akcijskih istraživanja– Osnovna obilježja akcijskih istraživanja– Kvantitativna istraživačka metodologija (udio u akcijskom istraživanju)– Kvalitativna istraživačka metodologija (udio u akcijskom istraživanju)– Triangulacija istraživačkih paradigmi– Evaluacija osobnog praktičnog djelovanja unutar odgojne prakse u funkciji konceptualnog umijeća identifikacije problema– Opći plan akcijskog istraživanja– Prezentacija plana akcijskog istraživanja– Praktična primjena akcijskih istraživanja: iskustva– Praktična primjena akcijskih istraživanja: perspektive– Teškoće realizacije i etabriranja suštinskih promjena u odgojnoj praksi posredstvom akcijskih istraživanja– Procjena kvaliteta akcijskog istraživanja– Evaluacija kolegija												
Izvođenje nastave: <p>Predavanja (ex-katedra, putem prezentacija i video materijala), razredne diskusije (učešće studenta se posebno vrednuje), praktične vježbe, prezentacije studenata koje obuhvataju prezentaciju značajnih članaka, odnosno tema i njihovu analizu.</p>												
Obaveze studenata:												

- Aktivno učestvovanje u nastavi
- Napisati plan akcijskog istraživanja
- Izložiti plan akcijskog istraživanja
- Polaganje kolokvija (pismenog) i usmenog završnog ispita

Težinski kriteriji za provjeru znanja

Predavanja	Vježbe	Esej/praksa/istraživanje	Pismeni ispit	Usmeni ispit
5	5	30	30	30

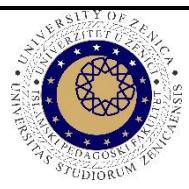
Literatura

Obavezna	<ul style="list-style-type: none"> - McNiff, J. (2002). Action research for professional development: Concise advice for new action researchers. - Mužić, V. (2004). Uvod u metodologiju istraživanja odgoja i obrazovanja. Zagreb: Educa
Dodatna	<ul style="list-style-type: none"> - Agencija za odgoj i obrazovanje (2011). Akcijsko istraživanje i profesionalni razvoj učitelja i nastavnika. Zagreb, Teovizija d.o.o., http://www.coe.int/t/dg4/education/pestalozzi/Source/Documentation/Workshops2010/Outcomes/CoE%202010%200517-0520%20Croatia.pdf Dostupno: (04. 02. 2013.) - Bognar, B. (2006): Kako procijeniti kvalitetu akcijskog istraživanja. Metodički ogledi, Zagreb, vol. 13, br. 1, str. 49-68. - Bognar, Branko (2009). Učitelji i učenici – akcijski istraživači. U: Škola danas za buducnost. Poruke XV. križevačkih pedagoških dana. (str. 195-204) - Böhm, A. (2000). Theoretisches Codieren: Textanalyse in der Grounded Theory. In: Flick, Uwe/ von Kardorff, Ernst/ Steinke, Ines (Hrsg.): <i>Qualitative Forschung: Ein Handbuch</i>. Reinbek bei Hamburg: Rowohlt Taschenbuch Verlag. (str. 475-485) - Bilićić, M. (2005). Metoda slučaja u znanosti i nastavi. Pomorstvo, god. 19. (str. 217-228) Flick, U. (2007). Qualitative Sozialforschung: Eine Einführung. Reinbek bei Hamburg: Rowohlt Taschenbuch Verlag. - Halmi, A. (2005). Strategije kvalitativnih istraživanja u primjenjenim društvenim znanostima, Zagreb: Naklada Slap. - Lamnek, S. (1995). Qualitative Sozialforschung. Band 1: Methodologie. 3., korrigierte Auflage. Weinheim: Beltz, Psychologie Verlags Union. (str. 111-129) - Lewin, Kurt (1946). Action research and minority problems. U Lewin, G. W. (ur.) Resolving social conflicts: Selected papers on group dynamics (str. 201-216). New York: Harper & Brothers. - Markowitz, Alan (2011). Akcijska istraživanja učitelja u nastavi: drugačiji pogled. Zagreb: Agencija za odgoj i obrazovanje. (str. 11-26) - McNiff, Jean i Whitehead, Jack (2006). All You Need to Know about Action Research. London: SAGE Publications. - Neilsen, Eric H. (2006). But let us not forget John Collier: Commentary on David Bargal's 'Personal and intellectual influences leading to Lewin's paradigm on action research'. Action Research, 4(4), (str. 389–399) - Scheine, Edgar H. (1995). <i>Kurt Lewin's Change Theory in the Field and in the Classroom: Notes Toward a Model of Managed Learning</i>. SOL Working Paper 10.006.

9.2. IZBORNI PREDMETI – SOCIJALNA PEDAGOGIJA

UNIVERZITET U ZENICI
ISLAMSKI PEDAGOŠKI FAKULTET
U ZENICI
ODSJEK ZA SOCIJALNU PEDAGOGIJU

FILOZOFSKI TEMELJI SAVREMENE EDUKACIJE

Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra
		Predavanja	Vježbe		
II	Izborni	2	1	10	07K33-069

Nastavnik: Izbor u toku

E-mail:

Saradnik:

E-mail:

Predmeti koji su preduvjet za polaganje Nema preduvjeta

Cilj predmeta Cilj predmeta je da studenti na razini kritičko-filozofskog razumijevanja svijeta spoznaju i interpretiraju fundamente savremenog odgoja i obrazovanja. Ostvarit će se to njihovim „izlaskom“ iz usko-disciplinarnog učenja o edukaciji i ulaskom u šire (filozofske) horizonte navedene tematike.

Kompetencije (Ishodi učenja) Filozofsko interpretiranje odgoja i obrazovanja, savremeno razumijevanje čovjeka u svjetlu pojmove slobode, pravednosti, dobra, vrijednosti, znanja, istine, religioznosti...

Program predmeta:

- Čemu filozofija?
- Šta je i ko je čovjek?
- Horizonti fundamentalnih filozofskih pitanja (kratak pregled)
- Savremeno propitivanje (razumijevanje) slobode
- Vrijednost(i) u eri globalnog dijaloga
- Pravo, pravednost i pravičnost. Skica za konsenzus o globalnom slušanju Drugog
- Savremeni bijeg čovjeka od Dobra ili: da li je moral zastario?
- O pojmu istine – savremeni filozofski osvrт na (bez)graničnost znanja
- Vjerovanje i/ili znanje. Filozofski pogled(i) na religiju danas
- Filozofski uglovi gledanja na savremeni odgoj i edukaciju
- Odgoj i edukacija između sekularnog i konfesionalnog
- Edukacija između socijalne pravde i profita
- Filozofsko razumijevanje tzv. reformi obrazovanja: pro et contra Bolonje
- Konsekvence tehničko-tehnoloških inovacija u odgoju i edukaciji danas
- Evaluacija kolegija

Izvođenje nastave:

Predavanja (ex-katedra, putem prezentacija i video materijala), razredne diskusije (učešće studenta se posebno vrednuje), praktične vježbe, prezentacije studenata koje obuhvataju prezentaciju značajnih članaka, odnosno tema i njihovu analizu.

Obaveze studenata:

- Studenti su obavezni prisustrovati predavanjima, tokom semestra uraditi najmanje jedan seminarски rad, te pristupni rad za usmeni ispit.

Težinski kriteriji za provjeru znanja

Predavanja	Vježbe	Esej/praksa/istraživanje	Pismeni ispit	Usmeni ispit
5	5	20	50	20

Literatura

Obavezna – Eugen Fink, *Uvod u filozofiju*, Matica Hrvatska, Zagreb 1998.

	<ul style="list-style-type: none"> – Danijel Bučan, <i>Uvod u arapsku filozofiju</i>, Filozofski fakultet, Split 2013. – Platon, <i>Obrana Sokratova</i>, Dereta, Beograd 2008. – Aristotel, <i>Metafizika</i>, Politička misao, Zagreb 1985. – Aristotel, <i>Nikomahova etika</i>, BIGZ, Beograd 1984. – Aristotel, <i>Politika</i>, Globus Zagreb, Liber Zagreb 1988. – A. J. Ayer, <i>Filozofija u 20. vijeku</i>, Svjetlost, Sarajevo 1990. – Vuko Pavičević, <i>Osnovi etike</i>, Kultura, Beograd 1967. – Friedrich Jodl, <i>Istorija etike</i>, „Veselin Masleša“, Sarajevo 1975. – Spahija Kozlić, <i>Filozofija prava</i>, Pravni fakultet, Zenica, 2015. – Spahija Kozlić, <i>Sloboda i/ili tehnika. Traktat o de(kon)strukciji humanuma</i>, Hijatus, Zenica 2017. – Martin Heidegger, <i>Kraj filozofije i zadaća mišljenja</i>, Naprijed, Zagreb 1996. – Europski glasnik (br. 14), <i>Kriza obrazovanja</i>, Hrvatsko društvo pisaca, Zagreb 2009. – Konrad P. Liessmann, <i>Teorija neobrazovanosti</i>, Naklada Jesenski i Turk, Zagreb 2008. – John Horgan, <i>Kraj znanosti</i>, Naklada Jesenski i Turk, Zagreb 2014. – Mel Thompson, <i>Filozofija religije</i>, Faber i Zgombić plus, Zagreb 2003. – Milan Polić, <i>K filozofiji odgoja</i>, Znamen, Zagreb 1993. – Čovjek danas (zbornik filozofskih ogleda), Nolit, Beograd 1964.
Dodatna	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Filozofski rječnik</i> (ur. Vladimir Filipović), Nakladni zavod Matice Hrvatske, Zagreb 1989. – <i>Filozofski leksikon</i> (ur. Stipe Kutleša), Leksikografski zavod „Miroslav Krleža“, Zagreb 2013. – Immanuel Kant, <i>Kritika čistog uma</i>, Nakladni zavod Matice Hrvatske, Zagreb 1984. – Immanuel Kant, <i>Kritika praktičkog uma</i>, BIGZ, Beograd 1979. – Immanuel Kant, <i>Zasnivanje metafizike morala</i>, BIGZ, Beograd 1981. – G. W. F. Hegel, <i>Fenomenologija duha</i>, BIGZ, Beograd 1986. – H. G. Gadamer, <i>Istina i metoda</i>, „Veselin Masleša“, Sarajevo 1978. – J. Habermas, <i>Između naturalizma i religije: filozofski članci</i>, Tugra, Sarajevo 2009. – 9. M. Heidegger, <i>Mišljenje i pjevanje</i>, Nolit, Beograd 1982.

UNIVERZITET U ZENICI
ISLAMSKI PEDAGOŠKI FAKULTET
U ZENICI
ODSJEK ZA SOCIJALNU PEDAGOGIJU

FILOZOFIJA ISLAMSKOG ODGOJA

Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra							
		Predavanja	Vježbe									
II	Izborni	2	1	10	07K34-077							
Nastavnik: Izbor u toku E-mail:			Saradnik: E-mail:									
Predmeti koji su preduvjet za polaganje		Nema preduvjeta										
Cilj predmeta	Cilj ovog kolegija je da se studenti upoznaju sa filozofskim osnovama odgoja i obrazovanja u islamu. Neophodno je da studenti steknu detaljan uvid u odnose i veze između filozofije i odgoja i obrazovanja. Studenti će se tokom predavanja upoznati sa različitim interpretacijama odnosa između filozofije i odgoja i obrazovanja u islamu i bit će u stanju da kompetentno uočavaju epistemološke, antropološke, ontološke i aksiološke dimenzije poimanja fenomena odgoja i obrazovanja u islamu. Također, cilj ovog kolegija je da studenti kompetentno i upućeno vrše poređenja, analitičke i teorijske analize fenomena odgoja i obrazovanja.											
Kompetencije (Ishodi učenja)	Nakon položenog ispita iz Islamske filozofije odgoja i obrazovanja student će biti u stanju: <ul style="list-style-type: none">– Proniknuti bit filozofije islamskog odgoja, odnosno vjere kao nezaobilazne komponente ljudske osobnosti– Interpretirati potrebu islamskog odgoja kao prakse, odnosno filozofije islamskog odgoja kao teorijskog razmišljanja nad tom praksom– Argumentirati koncepcije islamskog odgoja i obrazovanja kao dio integralnog odgoja čovjeka.– Na osnovu ovladavanja islamskom filozofijom odgoja i obrazovanja biti u stanju ispravljati kriva shvaćanja o tome da je isti ekskluzivno smatran odgovornim za kultiviranje ekstremizma– Argumentirano pokazati da je moguća uspostava teoretske mogućnosti filozofski i doktrinarno uvjerljivog preklapajućeg konsenzusa između islama i demokratije– Obrazložiti do koje mjere saznanja s područja filozofije islamskog odgoja mogu identificirati respekt za razliku kao jednu bitnu komponentu tog preklapajućeg konsenzusa, te da se ispita niz islamskih obrazovnih praksi u različitim društveno-historijskim kontekstima											
Program predmeta: <ul style="list-style-type: none">– Filozofije – odgoj i obrazovanje (etimološko i terminološko raščlanjivanje pojmove: filozofija, odgoj, obrazovanje, filozofija odgoja i obrazovanja...) – Izvor 6 i 13– Koncept islamske filozofije odgoja i obrazovanja (Suština odgoja i obrazovanja u islamskoj misli, Temelji i principi odgoja i obrazovanja u islamskoj misli) – Izvor 1– Različiti pristupi filozofiji odgoja i obrazovanja u islamu (Pristup utemeljen na svetim tekstovima, pristup utemeljen na islamskoj filozofiji, pristup utemeljen na sufizmu, sintetički pristup: strukturalno/metodička filozofska analiza i analiza islamskih tekstova) – Izvori 1, 10, 11, 12 i 14												

- Metodološki sadržaji (Analitička metoda čitanja islamskih tekstova, znanstveno-analogijska metoda čitanja islamskih tekstova) – Izvori 1 i 8
- Temeljni koncept odgoja i obrazovanja u islamu (Analiza pojmove „terbijet“, „ta'lim“, „tezkija“, Tathir“ i „te'dib“, Centralna pozicija „rububijeta“, suštinsko promišljanje značenja pojmove islamskog odgoja i obrazovanja) – Izvori 1, 3 i 12
- Ciljevi islamskog odgoja i obrazovanja s aspekta ontologije (Ontološka dimenzija islamske misli, konačni cilj, srednji ciljevi...) – Izvori 1, 9, 10, 12 i 14
- Antropološka dimenzija islamskog odgoja (Veza između temelja i principa odgoja i obrazovanja, antropološki temelji, antropološki principi u islamskom odgoju i obrazovanju) – Izvori 1, 9, 10, 12 i 14
- Epistemološki aspekti islamskog odgoja i obrazovanja (Epistemološki temelji u odnosu na ono što se spoznaje, epistemološki principi u islamskom odgoju i obrazovanju) – Izvori 1, 9, 12 i 14
- Epistemološki aspekti islamskog odgoja i obrazovanja (Epistemološki temelji u odnosu na onog koji spoznaje, epistemološki principi u islamskom odgoju i obrazovanju) – Izvori 1, 9, 12 i 14
- Aksiološki aspekti islamskog odgoja i obrazovanja (Suština etičkih vrijednosti u islamskom mišljenju, hijerarhija etičkih vrijednosti u islamskom mišljenju, etički principi islamskog odgoja i obrazovanja) – Izvori 1, 9, 12 i 14
- Aksiološki aspekti islamskog odgoja i obrazovanja (Suština estetskih vrijednosti u islamskom mišljenju, estetski principi islamskog odgoja i obrazovanja) – Izvori 1, 9, 12 i 14
- Odgojno-obrazovne metode u islamu (Način derivacije odgojno-obrazovnih metoda, analiza nekoliko primjera derivacije) – Izvori 1, 9, 10, 12 i 14
- Kritička analiza na temelju filozofije islamskog odgoja i obrazovanja (Islamski skolasticizam, današnji izazovi odgoja i obrazovanja, kako odgovoriti na izazove?) – Izvor 2
- Kritička analiza na temelju filozofije islamskog odgoja i obrazovanja (Suština istraživanja odgoja i obrazovanja, Akcijska istraživanja odgoja i obrazovanja, akcijska istraživanja u islamskom odgoju i obrazovanju) – Izvori 4 i 7
- Finalno razmatranje i diskusija

Izvođenje nastave:

Predavanja (ex-katedra, putem prezentacija i video materijala), razredne diskusije (učešće studenta se posebno vrednuje), praktične vježbe, prezentacije studenata koje obuhvataju prezentaciju značajnih članaka, odnosno tema i njihovu analizu.

Obaveze studenata:

- Redovan dolazak na predavanja i učestvovanje u raspravama s profesorom i raspravama studenata međusobno
- Individualna priprema i izlaganje prezentacije na osnovu jedne knjige iz izborne literature te aktivno učestvovanje u prezentacijama drugih studenata
- Prije pristupanja nastavi obavezno pročitati naznačenu literaturu kako bi mogli učestvovati u diskusijama

Težinski kriteriji za provjeru znanja

Predavanja	Vježbe	Učešće u raspravi	Pismeni ispit	Naučni rad
5	5	20	30	40

Literatura

Obavezna	<p>(1) Bagheri Noaparast, Khosrow (2009). <i>Daramadi bar falsafei talim o tarbiate jomhoorie eslamie Iran</i>, Vol. 1; (<i>Introduction to the philosophy of education in the Islamic Republic of Iran</i>, Vol. 1). Tehran: Elmi Farhangi Publications.</p> <p>(2) Bagheri Noaparast, Khosrow (2012). Islamic scholasticism and challenges of higher education. Paper presented in the <i>International Conference of Islamic Scholasticism</i>, Dubai.</p> <p>(3) Bagheri Noaparast, Khosrow (2012). Al-Attas revisited on the Islamic understanding of education. <i>Journal of Shi'a Islamic Studies</i> 5(2), 149-172.</p> <p>(4) Bagheri Noaparast, Khosrow; Bagheri Noaparast Mohammad Zoheir (2012).</p>
----------	---

	<p>Actionoriented research in education: A comparative study on a Western and an Islamic view. <i>American Journal of Islamic Social Science</i> (AJISS) 29 (2): 43-63.</p> <p>(5) Bagheri Noaparast, Khosrow (2012). Constructive realism: A reading of Islam and a new conception of religious science. In F. Wallner (ed.), <i>Aspects of Constructive Realism</i>. Vienna: Peter Lang.</p> <p>(6) Burbules, Nicholas, C. (2000). Philosophy of education. In B. Moon, M. Ben-Perez & S. Brown (Eds.), <i>Routledge International companion to education</i>. New York: Routledge.</p> <p>(7) Clark, C. (2005). The structure of educational research. <i>British Educational Research Journal</i>, 31 (3), 289-308.</p> <p>(8) Frankena, W. (1999). A model for analyzing a philosophy of education. <i>The High School Journal</i>, 2, 8-13.</p> <p>(9) Al-Kailani, Majed Arssan (1998/1416). <i>Falsafah al-Tarbiah al-Islamiyyah: Derassah Moqarenah baina Falsafah al-Tarbiah al-Islamiyyah va al-Falsafat al-Tarbiah al-Moasserah</i> (<i>Philosophy of Islamic Education: Comparative study on Islamic Philosophy of Education and the Conemperary Philosophy of Education</i>). Beirut: Muassessah al-Rayyan.</p> <p>(10) Madkoor, Ali Ahmad (1987/1407). <i>Manhaj al-Tarbiah al-Islamiyyah: Ussoloho va Tatbighatoh</i> (<i>The way of Islamic education: Its principles and comparisons</i>). Kuwait: Maktabah al-Falah.</p> <p>(11) Madkoor, Ali Ahmad (1990/1411). <i>Manhaj al-Tarbiah fi al-Tassavor al-Islami</i> (<i>The way of education in Islamic conception</i>). Beirut: Dar al-Nahzah al-Arabiyyah.</p> <p>(12) Naquib al-Attas, Syed Muhammad (1980). <i>The concept of education in Islam: A framework for an Islamic philosophy of education</i>. Kuala Lumpur: ABIM.</p> <p>(13) Scheffler, I. (1973). Concepts of education: Reflection on the current scene. In I. Scheffler, <i>Reason and teaching</i>. London: Routledge and Kegan Paul.</p> <p>(14) Al-Tumi al-Sheibani, Mohammad Omar (1985/1394). <i>Falsafah al-Tarbiat al-Islamiyah</i> (<i>Islamic Philosophy of Education</i>). Tripoli: Al-Manshat al-Ammah lelnashr va al-Tuzei va al-Ealan.</p>
--	--

UNIVERZITET U ZENICI
ISLAMSKI PEDAGOŠKI FAKULTET
U ZENICI
ODSJEK ZA SOCIJALNU PEDAGOGIJU

METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA DRUŠVENIH STAVOVA

Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra			
		Predavanja	Vježbe					
II	Izborni	2	1	10	07K33-070			
Nastavnik: Prof. dr. Dženan Skelić E-mail: dzenan.skelic@gmail.com			Saradnik: Prof. dr. Izet Pehlić E-mail: izet.pehlic@gmail.com					
Predmeti koji su preduvjet za polaganje		Nema preduvjeta						
Cilj predmeta		Cilj kolegija je produbiti znanja iz istraživačke metodologije s posebnim naglaskom na metode i tehnike proučavanja društvenih stavova. Kolegij bi trebao osposobiti studente za samostalno provođenje istraživanja čiji supstancijalni dio su društveni stavovi i njihovo izučavanje.						
Kompetencije (Ishodi učenja)		Očekuje se da će studenti nakon odslušanog kolegija <i>Metodologija istraživanja društvenih stavova</i> usvojiti ili unaprijediti svoje stručne kompetencije i biti kadri: <ol style="list-style-type: none">1. Razumjeti metodologiju istraživanja društvenih stavova i nacrte koji se u tu svrhu primjenjuju2. Analizirati različite segmente istraživanja društvenih stavova3. Vrednovati istraživanja društvenih stavova i kritički se postaviti prema njima4. Primijeniti različite istraživačke nacrte u vlastitom istraživanju5. Kreirati i oblikovati istraživanje koje će se baviti društvenih stavovima kao temelnjom ili sporednom temom						
Program predmeta: <ul style="list-style-type: none">– Određenje društvenih stavova i razlozi njihova izučavanja– Mjerjenje društvenih stavova: važnost metrijskih obilježja– Ljestvice za mjerjenje društvenih stavova– Konstrukcija skala društvenih stavova– Konstruktna i kriterijska valjanost mjera društvenih stavova– Načini prikupljanja podataka o društvenim stavovima: grupno testiranje i anketno istraživanje– Online istraživanja društvenih stavova– Neprobabilističko uzorkovanje: prednosti i ograničenja pri istraživanju društvenih stavova– Probabilističko uzorkovanje: prednosti i ograničenja pri istraživanju društvenih stavova– Istraživački nacrti: istraživanja poprečnog presjeka, uzastopna istraživanja na različitim uzorcima i longitudinalna istraživanja– Multivariatne statističke analize u istraživanju društvenih stavova: faktorska i regresijska analiza– Kauzalni zaključci u istraživanjima društvenih stavova– Logika strukturalnog modeliranja i primjena u istraživanju društvenih stavova– Pismeni ispit– Završna evaluacija kolegija								
Izvođenje nastave: <p>Predavanja (ex-katedra, putem prezentacija i video materijala), razredne diskusije (učešće studenta se posebno vrednuje), praktične vježbe, prezentacije studenata koje obuhvataju prezentaciju značajnih članaka, odnosno tema i njihovu analizu.</p>								
Obaveze studenata:								

- Redovan dolazak na predavanja i učestvovanje u raspravama s profesorom i raspravama studenata međusobno
- Individualna priprema i izlaganje prezentacije na osnovu jedne knjige iz literature te aktivno učestvovanje u prezentacijama drugih studenata
- Prije pristupanja nastavi obavezno pročitati naznačenu literaturu kako bi mogli učestvovati u diskusijama

Težinski kriteriji za provjeru znanja

Predavanja	Vježbe	Učešće u raspravi	Pismeni ispit	Istraživački rad
5	5	20	30	40

Literatura

Obavezna	<ul style="list-style-type: none"> - De Leeuw, E. D., Hox, J. J. i Dillman, D. (2008). International Handbook of Survey Methodology. EAM. - Hair, J. F. (2010). Multivariate data analysis: a global perspective. Upper Saddle River, N.J: Pearson. - Menard, S. (2008). Handbook of Longitudinal Research: Design, Measurement, and Analysis. San Diego, CA: Elsevier. - Milas, G. (2004). Ličnost i društveni stavovi. Jastrebarsko: Naklada Slap. - Milas, G. (2005). Istraživačke metode u psihologiji i drugim društvenim znanostima. Jastrebarsko: Naklada Slap. - Nunnally, J. C. i Bernstein, I. H. (1994). Psychometric Theory. New York: McGraw-Hill. - Oppernheim, A. N. (2000). Questionnaire design, interviewing and attitude measurement. New York: Bloomsbury Academic. - Schumacker, R. E. i Lomax, R. G. (2004). A beginner's guide to structural equation modeling. Mahwah, New Jersey: LEA
Dodatna	<ul style="list-style-type: none"> - Cohen, M. M. (2007). Metode istraživanja u obrazovanju, Jastrebarsko: Naklada Slap. - Goodwin, C. J. (2010). Research in Psychology: Methods and Design 6th ed. Hoboken: Wiley & Sons. - Groves, R. M., Fowler, F. J., Couper, M. P., Lepkowski, J. M., Singer, E. & Tourangeau, R. (2004). Survey Methodology. Hoboken: Wiley & Sons. - Kish, L. (1965). Survey sampling. New York: Wiley & Sons.

UNIVERZITET U ZENICI
ISLAMSKI PEDAGOŠKI FAKULTET
U ZENICI
ODSJEK ZA SOCIJALNU PEDAGOGIJU

BIOGRAFIJA KAO PLATFORMA SOCIOPEDAGOŠKIH ISTRAŽIVANJA

Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra											
		Predavanja	Vježbe													
V	Izborni	2	1	10	07K33-071											
Nastavnik: Izbor u toku E-mail:			Saradnik: E-mail:													
Predmeti koji su preduvjet za polaganje		Nema preduvjeta														
Cilj predmeta	Biografska istraživanja predstavljaju znanstveno utemeljenu, sveobuhvatnu metodu razumijevanja životnog okruženja individue, njenih strategija djelovanja, te samointerpretacije i refleksije istih. Kolegij ima za cilj da: <ul style="list-style-type: none">– upozna student(ic)e sa historijskim razvojem metode,– pruži uvid u konstrukciju relevantnih terminoloških odredbi i tematskih područja,– upozna student(ic)e sa različitim pristupima istraživanja biografije unutar Socijalne pedagogije– reflektira šanse (potencijale) i rizike primjene istraživanja biografije unutar Socijalne pedagogije															
Kompetencije (Ishodi učenja)	Kroz ovaj kolegij studenti će razviti specifične kompetencije koje se odnose na: <ul style="list-style-type: none">– Razumijevanje osnovnih terminoloških odredbi i tematskih područja biografskih istraživanja unutar Socijalne pedagogije– Poznavanje i primjenu različitih znanstveno utemeljenih pristupa u domenu istraživanja biografije– Kritičko razmatranje šansi i granica primjene biografskih istraživanja unutar Socijalne pedagogije															
Program predmeta: <ul style="list-style-type: none">– Terminološke odredbe i tematska područja biografskih istraživanja– Historijski prikaz razvoja biografskih istraživanja– Biografska istraživanja unutar različitih znanstvenih disciplina– Znanstveno utemeljeni pristupi u domenu istraživanja biografije– Sociopedagoška implikacija biografskih istraživanja– Strukturiranje biografije u kontekstu životnog okruženja– Metodološke osnove biografskih istraživanja– Nacrt istraživanja– Odabранe metode prikupljanja empirijskog materijala– Odabранe metode analize empirijskog materijala– Odabранe metode interpretacije empirijskog materijala– Biografska istraživanja u funkciji rekonstruktivne perspektive profesionalnog djelovanja– Dometi biografskih istraživanja– Granice biografskih istraživanja– Evaluacija kolegija																
Izvođenje nastave: Predavanja (ex-katedra, putem prezentacija i video materijala), razredne diskusije (učešće studenta																

se posebno vrednuje), praktične vježbe, prezentacije studenata koje obuhvataju prezentaciju značajnih članaka, odnosno tema i njihovu analizu.

Obaveze studenata:

- Aktivno učestvovanje u nastavi
- Portofolio
- Polaganje kolokvija (pismenog) i usmenog završnog ispita

Težinski kriteriji za provjeru znanja

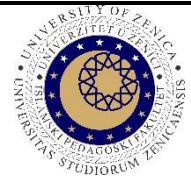
Predavanja	Vježbe	Esej/praksa/istraživanje	Usmeni ispit
5	5	40	50

Literatura

Obavezna	<ul style="list-style-type: none"> - Daigler, C. (2008): Biografie und sozialpädagogische Profession. Juventa Verlag: Weinheim und München. - Schulze, T. (1997): Das Allgemeine im Besonderen und das besondere Allgemeine. U: Hansen-Scharberg, Inge (Hrsg.): „etwas erzählen“. Die lebensgeschichtliche Dimension in der Pädagogik. Hohengehren. S. 176–188. - Schweppé, C. (Hrsg.): (2003): Qualitative Froschung in der Sozialpädagogik. Opladen: Leske + Budrich.
Dodatna	<ul style="list-style-type: none"> - Fischer, W./Kohli, M. (1987): Biographieforschung. U: Voges, W. (Hrsg.): Methoden der Biographie- und Lebenslaufforschung. Opladen, S. 25-49. - Schulze, T. (1995): Erziehungswissenschaftliche Biographieforschung. Anfänge, Fortschritte, Ausblicke. U: Kriiger, Heinz-Hermann/ Marotzki, Winfried (Hrsg.): Erziehungswissenschaftliche Biographieforschung. Opladen. S. 10–31.

UNIVERZITET U ZENICI
ISLAMSKI PEDAGOŠKI FAKULTET
U ZENICI
ODSJEK ZA SOCIJALNU PEDAGOGIJU

POSTMODERNE TEORIJE DRUŠTVA I OBRAZOVANJA

Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra		
		Predavanja	Vježbe				
III	Izborni	2	1	10	07K33-072		
Nastavnik: Prof. dr. Spahija Kozlić E-mail: spahija@gmail.com		Saradnik: E-mail:					
Predmeti koji su preduvjet za polaganje		Nema preduvjeta					
Cilj predmeta		Upoznavanje sa osnovnim aspektima postmoderne teorije i njenim shvatnjem kulture umjetnosti, politike i obrazovanja					
Kompetencije (Ishodi učenja)		Osposobljenost za analizu društvenih institucija (kulture, politike i obrazovanje) kroz postmodernu teorijsku perspektivu.					
Program predmeta:							
<ul style="list-style-type: none">– Prosvjetiteljstvo. Teorija moderne. Racionalna disuksija. Deliberativna demokratija (J. Habermas)– Kritička škola društva i počeci kritike koncepta razuma (Horkheimer, Adorno)– Počeci postmodernog stanja. Diskurs. Raskol. Jezičke igre (Wittgenstein, J. F. Lyotard)– Foucault i kritika subjekta. Teorija diskursa. Arheologija znanja. Koncept „ludila“.– Medijsko ustrojstvo svijeta. Teorija simulakruma. (Baudrillard)– Antropologija i njena kritika. (Edvard Said i Talal Asad)– Libidinalnost, ekonomija. Princip želje. Kapitalizam. (Deleuze, Guattari)– Postmarksistička misao. Politika i političko. Civilno društvo. (S. Žižek, F. Jameson)– Fenminsim, Gender and Queer theory (Butler, Foucault)– Religija i postmoderna (Gelner)– Nauka i saznanje u postmodernom kontekstu. (Reichenbach, Kuhn, Popper...)– Univerzitet u savremenom kontekstu. Univerzitet kao subjekt znanja. Akademske slobode. Dekonstrukcija univerziteta. (Derrida, Dworkin, Bloom, Habermas)– Psihoanaliza, obrazovanje i postmoderna. (Lacan)– Disciplinovanje i normalizacija. Upravljanje obrazovanjem. (Foucault)– Kraj edukacijskog projekta. (Rorty, Derrida)							
Izvođenje nastave:							
Predavanja (ex-katedra, putem prezentacija i video materijala), razredne diskusije (učešće studenta se posebno vrednuje), praktične vježbe, prezentacije studenata koje obuhvataju prezentaciju značajnih članaka, odnosno tema i njihovu analizu.							
Obaveze studenata:							
<ul style="list-style-type: none">– Redovno prisustvovanje i aktivnosti u nastavi, izrada i prezentacija seminarskog rada.							
Težinski kriteriji za provjeru znanja							
Predavanja	Vježbe	Učešće u raspravi		Pismeni ispit	Istraživački rad		
5	5	20		50	20		
Literatura							
Obavezna	– Usher R. and Richard Edwards. 2003. <i>Postmodernism and Education</i> . New York and London: Routledge						

	<ul style="list-style-type: none"> - Cuff E. C., W.W. Sharrock and D. W. Francis, 2010. <i>Perspectives in Sociology</i>. London and New York: Routledge pp. 231- 366 - Best S. And Douglas Kellner. 2003. <i>Postmodern theory</i>. New York: The Guilford Press. - Gelner E. 1992. <i>Postmodernism. Reason and Religion</i>. New York and London: Rotledge - Savić O. (ed.) „In defence of University“ <i>Special issue of journal Belgrade Circle</i>. 3-4/1997- 1-2/1998 - Lyotard J. F. 1988. <i>The Differend</i>. Manchester: Manchester University Press
Dodatna	<ul style="list-style-type: none"> - Đorđević, J. 2012. <i>Studije kulture</i>. Beograd: Službeni glasnik (odabrani tekstovi) - Burdije P. 1999. <i>Nacrt za jednu teoriju prakse</i>. Beograd: zavod za udžbenike i nastavna sredstva - Fas D. 2003. <i>Unutra/izvan</i>. Beograd: Centar za ženske studije. - Rorty R. 1990. <i>Filozofija i ogledalo prirode</i>. Sarajevo: Veselin Masleša - Kuhn T. 1974. <i>Struktura naučnih revolucija</i>. Beograd:Nolit - Rajhenbah H. 1964. <i>Rađanje naučne filozofije</i>. Beograd. Nolit - Asad T. 2003. <i>Formacije sekularnog</i>. Beograd: Beogradski krug - Said E. 2008. <i>Orijentalizam</i>. Beograd: XX vek

UNIVERZITET U ZENICI
ISLAMSKI PEDAGOŠKI FAKULTET
U ZENICI
ODSJEK ZA SOCIJALNU PEDAGOGIJU

PRAVNI ASPEKTI SOCIOPEDAGOŠKOG DJELOVANJA

Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra		
		Predavanja	Vježbe				
III	Izborni	2	1	10	07K33-073		
Nastavnik: E-mail:			Saradnik: Doc. dr. Suad Orlić E-mail: suad.orlic@gmail.com				
Predmeti koji su preduvjet za polaganje		Nema preduvjeta					
Cilj predmeta		Cilj kolegija je da se doktoranti upoznaju sa legislativnim okvirima sociopedagoškog djelovanja u raznim oblastima društvenog života, te da znaju koristiti literaturu koja tretira pravne aspekte rada socijalnih pedagoga, a sve sa ciljem razvijanja stručnih kompetencija poznavanja zakonskih propisa i njihove primjene u različitim oblicima sociopedagoških intervencija.					
Kompetencije (Ishodi učenja)		Nakon odslušanog kolegija doktoranti će ovladati legislativnim okvirima poznavanja zakonskih propisa, odnosno pravnih odredbi koje regulišu rad i ulogu socijalnih pedagoga u svim oblastima iz djelokruga rada profesije socijalnog pedagoga, što podrazumjeva razvijanje stručnih kompetencija za poznavanje svih zakonskih odredbi koje regulišu rad socijalnih pedagoga u svim institucijama u kojima je neophodan angažman ovog profila zvanja počev od odgojno obrazovavnih, preko ustanova socijalne zaštite, pa do zdravstvenih, pravosudnih i sigurnosnih institucija. .					

Program predmeta:

- Porodično pravni aspekti sociopedagoškog delovanja** – (Rad socijalnih pedagoga u porodicama sa poremećenim odnosima i poremećenom strukturu i, zaštita djece i žena ţrtava nasilja, te ostvarivanje saradnje sa nadležnim institucijama, rad u sigurnim kućama, postupanje u bračnim sporovima, odnosno sporovima iz odnosa roditelja i djece i drugi legislativni okviri iz oblasti porodično pravnih aspekata djelovanja socijalnih pedagoga).
- Komparativni elementi porodično-pravnih aspekata sociopedagoškog djelovanja u zapadnoevropskim zemljama i zemljama regije
- Odgojni i obrazovno pravni aspekti sociopedagoškog delovanja** - (Rad socijalnih pedagoga u okviru stručnih timova u odgojno obrazovnim ustanovama, odnosno osnovnim i srednjim školama, rad na identificiranju i evidentiranju djece sa razvojnim poremećajima i poremećajima u ponašanju i rad sa takvom djecom kao i rad sa roditeljima djece sa izraženim elementima devijantnog ponašanja, saradnja sa nadležnim institucijama na prevenciji svih oblika poremećaja u ponašanju, te drugi legislativni okviri iz oblasti odgojno – obrazovno pravnih aspekata djelovanja socijalnih pedagoga).
- Komparativni elementi odgojno-obrazovno-pravnih aspekata sociopedagoškog djelovanja u zapadnoevropskim zemljama i zemljama regije
- Krivično pravni aspekti sociopedagoškog delovanja** (Legislativni okviri sociopedagoškog djelovanja u pravosudnim i sigurnosnim institucijama, te penalnim i postpenalnim ustanovama: rad sa maloljetnicima kao učiniocima i ţrtvama krivičnih djela (oštećenim), te kao svjedocima krivičnih djela u odsjecima za maloljetnike pri sudovima, tužilaštvo i policijskim ustanovama, rad na tretmanu, prevaspitanju i resocijalizaciji maloljetnih i punoljetnih osuđenika u penalnim ustanovama, te rad na pružanju postpenalne pomoći i resocijalizacijske podrške u

postpenalnim ustanovama i drugi legislativni okviri iz oblasti krivično pravnih aspekata djelovanja socijalnih pedagoga).

- Komparativni elementi krivično-pravnih aspekata sociopedagoškog djelovanja u zapadnoevropskim zemljama i zemljama regije
- **Socijalno pravni aspekti sociopedagoškog delovanja** (Legislativni okviri rada socijalnih pedagoga, u okviru stručnih timova, u ustanovama socijalne zaštite i ustanovama za brigu i zaštitu nezbrinutih, nemoćnih, starih i bolesnih odraslih lica i napuštene djece ili djece bez roditeljskog staranja, poslovi socijalne pomoći i rad sa socijalno ugroženim kategorijama lica, rad na sociopedagoškom tretmanu ovisnika i ostalih ciljnih skupina, sociopedagoško savjetovanje i grupni terapijski rad, rad na profesionalnoj rehabilitaciji i osposobljavanju i zapošljavanju lica sa invaliditetom, rad na primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj prevenciji maloljetničke delinkvencije i drugi legislativni okviri iz oblasti socijalno pravnih aspekata djelovanja socijalnih pedagoga).
- Komparativni elementi socijalno-pravnih aspekata sociopedagoškog djelovanja u zapadnoevropskim zemljama i zemljama regije
- **Medicinski i psihološko-pravni aspekti sociopedagoškog delovanja** (Legislativni okviri rada socijalnih pedagoga u zdravstvenim ustanovama, odnosno psihijatrijskim ustanovama, ustanovama za promociju i zaštitu mentalnog zdravlja, kao i ustanovama za liječenje bolesti ovisnosti: rad sa duševno bolesnim i licima sa psihičkim poremećajima, rad sa maloljetnim i punoljetnim učiniocima krivičnih djela počinjenih pod uticajem ovisnosti ili u stanju neuračunljivosti ili smanjene uračunljivosti, rad u ustanovama gdje se izvrševaju mjere bezbjednosti, odnosno primjenjuje tretman obaveznog psihijatrijskog liječenja i obaveznog liječenja od ovisnosti, te drugi legislativni okviri medicinskih i psihološko-pravnih aspekata djelovanja socijalnih pedagoga).
- Komparativni elementi medicinskih i psihološko-pravnih aspekata sociopedagoškog djelovanja u zapadnoevropskim zemljama i zemljama regije

Izvođenje nastave:

Predavanja (ex-katedra, putem prezentacija i video materijala), razredne diskusije (učešće studenta se posebno vrednuje), praktične vježbe, prezentacije studenata koje obuhvataju prezentaciju značajnih članaka, odnosno tema i njihovu analizu.

Obaveze studenata:

- Aktivno učestvovanje u nastavi
- Portofolio
- Polaganje kolokvija (pismenog) i usmenog završnog ispita

Težinski kriteriji za provjeru znanja

Predavanja	Vježbe	Esej/praksa/istraživanje	Usmeni ispit
5	5	40	50

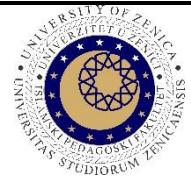
Literatura

Obavezna	Ustavi i Zakonski propisi: <ul style="list-style-type: none">- Ustavi Bosne i Hercegovine,- Porodični zakon FBiH,- Zakon o zaštiti od nasilja u porodici,- Zakon o osnovnom odgoju i obrazovanju (Zakon o osnovnoj školi),- Zakon o srednjem obrazovanju (Zakon o srednjoj školi),- Krivični zakon FBiH,- Zakon o krivičnom postupku FBiH,- Zakon o izvršenju krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera u FBiH,- Zakon o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku FBiH,- Zakon o unutrašnjim poslovima FBiH,- Zakon o sudovima (Zakon o sudovima za maloljetnike),
----------	---

	<ul style="list-style-type: none"> – Zakon o prekršajima protiv javnog reda i mira FBiH, – Zakon o osnovama socijalne zaštite, zaštiti civilnih žrtava i zaštiti porodica sa djecom, – Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju lica sa invaliditetom, – Zakon o sprečavanju zloupotrebe opojnih droga, – Zakon o zaštiti osoba sa duševnim smetnjama
Dodatna	<ul style="list-style-type: none"> – Podzakonski propisi (Pravilnik o primjeni odgojnih mjera posebnih obaveza prema maloljetnim učiniocima krivičnih djela, Pravilnik o upućivanju u disciplinski centar za maloljetnike, Pravilnik o izvršenju odgojne mjere upućivanja u odgojno popravni zavod, Uredba o primjeni odgojnih preporuka prema maloljetnicima i ostali podzakonski propisi iz oblasti sociopedagoškog djelovanja, Pravilnik o primjeni mjere policijskog upozorenja, Program edukacije za rad i stručno usavršavanje iz oblasti prava djeteta i poremećaja u ponašanju, odnosno maloljetničke delinkvencije), – Međunarodni propisi (Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, Konvencija UN o pravima djeteta, Standardna minimalna pravila UN za maloljetničko pravosuđe, Smjernice UN za prevenciju maloljetničke delinkvencije i poremećaja u ponašanju, Pravila UN o zaštiti maloljetnika lišenih slobode, Standardna minimalna pravila UN za mjere alternativne institucionalnom tretmanu, Preporuke komiteta ministara Vijeća Evrope u vezi zaštite djece od zlostavljanja i drugi međunarodni propisi)

UNIVERZITET U ZENICI
ISLAMSKI PEDAGOŠKI FAKULTET
U ZENICI
ODSJEK ZA SOCIJALNU PEDAGOGIJU

NAPREDNE METODE ANALIZE U SOCIJALNOJ POLITICI

Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra							
Predavanja	Vježbe											
IV	Izborni	2	1	10	07K33-074							
Nastavnik: Prof.dr. Muharem Adilović E-mail: madilovic@gmail.com			Saradnik: E-mail:									
Predmeti koji su preduvjet za polaganje		Nema preduvjeta										
Cilj predmeta		Upoznavanje sa teorijskim saznanjima i ovladavanje praktičnim vještinama istraživanja u socijalnoj politici										
Kompetencije (Ishodi učenja)		<ul style="list-style-type: none">- upoznati se sa osnovnim teorijama socijalne politike i karakteristikama istraživanja u socijalnoj politici- usvojiti temeljna znanja o organizovanju istraživanja u socijalnoj politici- upoznati se sa vrstama metodama analiza u savremenoj socijalnoj politici- razviti kritički odnos prema istraživačkim metodama u socijalnoj politici										
Program predmeta: <ul style="list-style-type: none">– Karakteristike istraživanja u socijalnoj politici– Teorijska, empirijska i primjenjena istraživanja u socijalnoj politici i socijalnom radu– Policy analiza u socijalnoj politici– Uporedna istraživanja u socijalnoj politici– Akciona istraživanja u socijalnoj politici– Socijalni indikatori– Uzročna analiza, uporedna analiza– Analiza eksperimentalnih podataka– Analiza politika i službi i prezentacija rezultata– Izrada sociopolitičkih projekta i planiranje istraživanja– Pristupi i metode evaluacije– Vještine potrebne za socijalnu politiku– Etička dimenzija istraživanja u socijalnoj politici– Utjecaj istraživanja na programe socijalne politike– Završna evaluacija kolegija												
Izvođenje nastave: <p>Predavanja (ex-katedra, putem prezentacija i video materijala), razredne diskusije (učešće studenta se posebno vrednuje), praktične vježbe, prezentacije studenata koje obuhvataju prezentaciju značajnih članaka, odnosno tema i njihovu analizu.</p>												
Obaveze studenata: <ul style="list-style-type: none">– Prisustvovanje na predavanjima i učestvovanje u diskusijama.– Individualna priprema i izlaganje prezentacije rezultata samostalnih istraživanja/eseja/eminarskih radova, te aktivnim učestvovanje u prezentacijama drugih studenata.– Objavljen namanje jedan rad uz mentorsko vođenje nastavnika u indeksiranom časopisu u relevantnim istraživačkim bazama– Minimalno jedno referentno učešće na domaćim, domaćim s međunarodnim učešćem, ili međunarodnim znanstvenim seminarima, on-line tečajevima, konferencijama, ljetnim školama												

i sl..

- Pismeno i usmeno polaganje ispita na bazi obavezne literature

Težinski kriteriji za provjeru znanja

Predavanja	Vježbe	Esej/praksa/istraživanje	Usmeni ispit	Usmeni ispit
5	5	30	40	20

Literatura

Obavezna	<ul style="list-style-type: none">- Pol Spiker (2014). <i>Socijalna politika: teorija i praksa</i>, Fakultet političkih nauka Beograd,- Milosav Milosavljević (2013). <i>Socijalna istraživanja</i>, Društvo i nauka, Beograd- Aleksandar Halmi (2001). <i>Temelji kvantitativne analize u društvenim znanostima</i>, Alinea, Zagreb- S. Becker, Bryman; Understanding Research for Social Policy and Practice-Themes, methods and approaches; Policy Press: Bristol. (2004)
Dodatna	<ul style="list-style-type: none">- Aleksandar Halmi (1989). <i>Socijalni rad u lokalnoj zajednici</i>, Biblioteka Socijalna zaštita, Zagreb- Payne Malcolm (2001). <i>Savremena teorija socijalnog rada</i>, Filozofski fakultet u Banja Luci, Banja Luka- Milosavljević Milosav, Brkić Miroslav (2005). <i>Socijalni rad u zajednici</i>, Socijalna misao, Beograd- Edith D. de Leeuw, Joop Hox, Don Dillman; International Handbook of Survey Methodology; Routledge (2012).- Don A. Dillman, Jolene D. Smyth, Leah Melani Christian; Internet, Phone, Mail, and Mixed-Mode Surveys; John Wiley + Sons (2014).

UNIVERZITET U ZENICI
ISLAMSKI PEDAGOŠKI FAKULTET
U ZENICI
ODSJEK ZA SOCIJALNU PEDAGOGIJU

RELIGIJA I MENTALNO ZDRAVLJE

Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra							
		Predavanja	Vježbe									
V	Izborni	2	1	10	07K34-078							
Nastavnik: Izbor u toku E-mail:			Saradnik: E-mail:									
Predmeti koji su preduvjet za polaganje		Nema preduvjeta										
Cilj predmeta	Upoznavanje sa duhovnim i religijskim aspektima problema veznih za mentalno zdravlje, mogućnostima primjene duhovnosti i religioznosti u programima promovisanja zdravih stilova života, prevencije i liječenja nekih psihičkih poremećaja i sociopatoloških pojava kroz komparativni pristup savremenim spoznajama iz oblasti psihopatologije, socijalne patologije, psihijatrije i psihoterapije.											
Kompetencije (Ishodi učenja)	Nakon položenog ispita studenti će moći: <ul style="list-style-type: none">– da shvate važnost duhovnosti i religioznosti temeljne odrednicu ljudskog bitisanja za mentalno zdravlje kako pojedinca tako i društva u cjelini– da se aktivano odnose prema stečenim znanjima radi ostvarivanja prihvatljivih oblika ponašanja, važnih za intelektualni, emocionalni, duhovni i socijalni razvoj ličnosti;– da prepozna značajne mogućnosti primjene religijskih učenja na putu propagiranja zdravih stilova života i podizanja kvaliteta života ljudi i društva u cjelini– suvereno interpretirati i valorizira utjecaj duhovnosti i religioznosti na mentalno zdravlje											
Program predmeta: <ul style="list-style-type: none">– Duhovnost i religioznost kao temeljna ludska odrednica, odnos duhovnosti i religioznosti– Psihološke interpretacije religioznosti. Intrinzična i ekstrinzična religioznost; Normalno i patološko u religioznosti– Ljudski razvoj, konflikti i njihov utjecaj na religioznost. Faze duhovnog i religioznog razvoja ličnosti; Zdrava i zrela ličnost, zrela religioznost, odlike zrele ličnosti– Ličnosti Božijih poslanika. Značaj uzora za psihički i duhovni razvoj, stabilnost i zdravlje ličnosti– Psihodinamika pobožnosti u procesu duhovnog usavršavanja; Fenomen mističnog iskustvo - tradicionalna i znanstvena shvatanja– Vjera, religioznost, spiritualnost i mentalno zdravlje. Uloga religije u očuvanju mentalnog zdravlja– Naučna valorizacija utjecaja duhovnosti i religioznosti na mentalno zdravlje– Religijski propisi kao kognitivno-bihevioralni obrasci– Moralni konflikt i stres, osjećanja krivice i pokajanje– Religija, anksioznost i strah– Religija, tuga, žalovanje, depresija i suicidalnost– Religija, discijacija i psihotrauma												

- Religija i seksualnost. Kontrola seksualnog nagona. Normalno i patološko u religijskom poimanju seksualnosti. Prevencija i liječenje poremećaja seksualnih sklonosti.
- Religija i bolesti ovisnosti; Prevencija sociopatoloških pojava i religija
- Socioterpijske i psihoterapijske dimenzije religioznosti

Izvodenje nastave:

Predavanja (ex-katedra, putem prezentacija i video materijala), razredne diskusije (učešće studenta se posebno vrednuje), praktične vježbe, prezentacije studenata koje obuhvataju prezentaciju značajnih članaka, odnosno tema i njihovu analizu.

Obaveze studenata:

- Prisustvovanje na predavanjima i učestvovanje u diskusijama.
- Individualna priprema i izlaganje prezentacije rezultata samostalnih istraživanja/eseja/eminarskih radova, te aktivnim učestvovanje u prezentacijama drugih studenata.
- Objavljen namanje jedan rad uz mentorsko vođenje nastavnika u indeksiranom časopisu u relevantnim istraživačkim bazama
- Pismeno i usmeno polaganje ispita na bazi obavezne literature

Težinski kriteriji za provjeru znanja

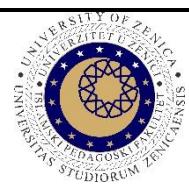
Predavanja	Vježbe	Esej/praksa/istraživanje	Pismeni ispit	Usmeni ispit
5	5	20	20	50

Literatura

Obavezna	<ul style="list-style-type: none"> - Harold Koenig, Dana King, and Verna B. Carson. Handbook of Religion and Health, Second Edition Oxford University Press (OUP), 2012. - Ralph W. Hood, Jr., Peter C. Hill, Bernard Spilka. The Psychology of Religion: An Empirical Approach, Fourth Edition: Guilford Press, 2009. - Šimun Šito Čorić: Psihologija religioznosti. Naklada Slap, Jastrebarsko, 2003. - O. Sinanović, R. Hafizović i I. Pajević: Duhovnost i mentalno zdravlje, Svjetlost, Sarajevo 2002. - Marina Jurišić, Mijo Nikić, Herman Vukušić (urednici) Vjera i Zdravlje, Zbornik radova, Zaklada «Biskup Josip Lang», Zagreb 2005. - Mohammed Shafi. Oslobađanje od sebe: sufizam, meditacija i psihoterapija. Klinika za psihijatriju UKC-a Tuzla, Udruženje psihijatara Tuzlanskog kantona, 2014.
Dodatna	<ul style="list-style-type: none"> - Izet Pajević i Mevludin Hasanović (urednici) Psihijatrija između fenomenologije neuroznanosti, UPUBIH, Tuzla, 2012. - Pierre Riffard: Riječnik ezoterizama, August Cesarec, Zagreb 1989. - James W. Raznolikosti religioznog iskustva. Zagreb: Naprijed, 1990. - Lynn Wilcox: Sufizam i psihologija. Medžlis IZ Tuzla, 2006. - Olport VG. Skolop i razvoj ličnosti. Bugojno: Katarina, 1991. - Hrnjica S. Zrelost ličnosti. Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd. 1982. - Hol SH, Lindzi G: Teorije ličnosti. Beograd. Nolit, 1983

UNIVERZITET U ZENICI
ISLAMSKI PEDAGOŠKI FAKULTET
U ZENICI
ODSJEK ZA SOCIJALNU PEDAGOGIJU

SAVREMENI PRISTUP PROBLEMIMA OVISNOSTI

Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra			
		Predavanja	Vježbe					
II	Izborni	2	1	10	07K33-075			
Nastavnik: Prof.dr. Mevludin Hasanović E-mail: hameaz@gmail.com			Saradnik: E-mail:					
Predmeti koji su preduvjet za polaganje		Nema preduvjeta						
Cilj predmeta		Upoznavanje sa osnovnim aspektima teorije ovisnosti i shvatanjem njenog razornog učinka na individuu, porodicu i društvo, kao i prevenciju i liječenje posljedica u svim poznatim aspektima						
Kompetencije (Ishodi učenja)		Osposobljenost za prepoznavanje ovisnosti i svih posljedica koje nastaju nakon izloženosti upotrebi i zloupotrebi psihoaktivnih sredstava ili ovisničkom ponašanju nevezanom za supstance uz savladavanje osnovnih znanja kako se nositi sa ovisničkim ponašanjem i posljedicama ovisnosti sa ciljem prevazilaženja istih.						
Program predmeta:								
<ul style="list-style-type: none">– Supstancijska i nesupstancijska ovisnost-Globalni problem. Teorija i praksa.– Kulturološko i historijsko naslijede- Perspektive Bosne i Hercegovine– Značaj efekta ovisnosti o supstancama i nesupstancijske ovisnosti u BiH– Jedinstvene i posebne posljedice sa kojima se suočavaju osobe sa ovisničkim ponašanjem, njihove porodice, uži društveni krug (radno okruženje) i ljekari primarne zdravstvene zaštite u savremenom društvu– Ovisnost o psihoaktivnim supstancama: alkohol, barbiturati, duhan, opijati, kanabis, benzodijazepini, kokain, psihostimulansi sa kofeinom, ljepila i isparljive tvari, kombinacija više supstanci– Ovisničko nesupstancialno ponašanje: kocknje, klađenje, igre na sreću, ovisnost o internetu, ovisnost o hrani, ovisnost o seksu, ovisnost o kupovanju.– Odnos društvene zajednice prema problemima ovisnosti o psihoaktivnim supstancama i prema nesupstancijskim ovisnostima– Empatija i komunikacija; Odnos ljekar-ovisnik, Odnos porodica-ovisnik, Odnos poslodavac-ovisnik– Intervju sa osobom koja ima problem sa psihoaktivnim supstancama ili je nesupstancijski ovisnik– Medicinski i psihosocijalni post-efekti ovisnosti o supstancama i nesupstancijske ovisnosti– Djeca čiji su roditelji ovisnici. Adolescenti i ovisničko ponašanje. Uloga roditelja i učitelja u prepoznavnju ovisnosti i nošenja sa njom– Odnos religije i duhovnosti prema problemima supstancijske i nesupstancijske ovisnosti– Medicinsko i psihosocijalno liječenje. Uloga porodice i nevladinih organizacija.– Sudski procesi i problemi ovisnosti i ovisnika u zatvorskim uslovima. Uloga zatvorskog osoblja i sradnja sa medicinskim ustanovama i nevladnim organizacijama– Ljudska prava i nova uloga zdravstvenih radnika, članova porodice i društvene zajednice u primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj prevenciji supstacijske i nesupstacijske ovisnosti								
Izvođenje nastave:								
Predavanja (ex-katedra, putem prezentacija i video materijala), razredne diskusije (učešće studenta								

se posebno vrednuje), praktične vježbe, prezentacije studenata koje obuhvataju prezentaciju značajnih članaka, odnosno tema i njihovu analizu.

Obaveze studenata:

- Prisustvovanje na predavanjima i učestvovanje u diskusijama.
- Individualna priprema i izlaganje prezentacije rezultata samostalnih istraživanja/eseja/eminarskih radova, te aktivnim učestvovanje u prezentacijama drugih studenata.
- Objavljen namanje jedan rad uz mentorsko vođenje nastavnika u indeksiranom časopisu u relevantnim istraživačkim bazama
- Pismeno i usmeno polaganje ispita na bazi obavezne literature

Težinski kriteriji za provjeru znanja

Predavanja	Vježbe	Esej/praksa/istraživanje	Usmeni ispit
5	5	20	70

Literatura

Obavezna	<ul style="list-style-type: none"> – Sinanović, O. (ur) 2001. <i>Ovisnost o drogama – Uzroci i posljedice, prevencija i liječenje. Multidisciplinarni pristup</i>. Tuzla: Behrambegova medresa Tuzla, Medicinski fakultet Tuzla. – Cerić, I., Mehić-Basara, N., Oruč, Lj., Salihović, H. 2007. <i>Zloupotreba psihokativnih supstanci ilijekova</i>. Sarajevo: Univerzitet u Sarajevu, Medicinski fakultet. – Avdibegović, E., Pajević, I. (urednici). 2010. <i>Savremeni pristupi u tretmanu alkoholom uzrokovanih poremećaja-Tuzlanski psihijatrijski anali – 1</i>. Zbornik radova prvog alkohološkog simpozija Bosne i Hercegovine s međunarodnim učešćem. Tuzla, 23. i 24. april/travanj 2010. Tuzla: Klinika za psihijatriju UKC-a Tuzla: 133-138. ISBN: 978-9958—623-03-5 (Univerzitetski klinički centar) COBISS.BH-ID 19858694 – Babić, D., i sur. 2016. <i>Psichoaktivne tvari – Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzdrokovani uporabom psichoaktivnih tvari</i>. Mostar: Sveučilište u Mostaru. – Hasanović, M., Pajević, I., Kuldija, A., Hrvić, Dž., Huseinagić, S. 2017. <u>Analiza isplativosti opijatskog supstitucionog liječenja primjenom buprenorfina/naloksona u Bosni i Hercegovini</u>. Razvojni program Ujedinjenih nacija (UNDP) u BiH 1, Pp: 1-68.
Dodatna	<ul style="list-style-type: none"> – Mijatov, O. 1980. <i>Alkoholizam na tuzlanskomj regionu</i>. Klub lečenih alkoholičara „Centar“ Tuzla. – Kapetanović,- Bunar, E. 1985. <i>Alkoholizam – život na dva kolosjeka</i>. Zagreb: ČGP DELO, OOUR GLOBUS, Izdavačka djelatnost. – Pozaić, V. 1999. <i>Droga – Od beznada do nade</i>. Zagreb: Filozofsko-teološki institut Družbe Isusove. – Petrović, S. 2003. <i>Droga i ljudsko ponašanje</i>. Beograd: Partenon. – Larson, S., Hanson, B., S. (Eds) 1999. <i>Community Based Alcohol Prevention in Europe – Research and Evaluations – Proceedings from the First European Symposium on Community Action Programmes to Prevent Alcohol</i>. Lund: Studentlitteratur, Lunds Universitet. – Larson, S., Hanson, B., S. (Eds) 1999. <i>Community Based Alcohol Prevention in Europe – Methods and Strategies – Proceedings from the First European Symposium on Community Action Programmes to Prevent Alcohol</i>. Lund: Studentlitteratur, Lunds Universitet. – Dedajić, N. 2010. <i>Socijalni rad sa ovisnicima o drogi</i>. Tuzla: OFF-SET Tuzla. – Torre, R. 2003. <i>Droge – Dugo putovanje kroz noć</i>. Zagreb: Promotor zdravlja.

- Hasanović, M. *Islamski pristup u tretmanu alkoholizma, depresije, suicidalnosti i psihotraume*. U: Sinanović O, Hafizović R, Pajević I (urednici). Duhovnost i mentalno zdravlje. Sarajevo: IP Svetlost 2002: 107-124. ISBN: 9958-10-444-X. COBISS 10463494.
- Hasanović, M., Pajević, I. 2012. *Neki socijalni, kulturni i istorijski aspekti prevencije alkoholizma u sjevernoistočnoj Bosni*. U: Avdibegović E, Pajević I (urednici). Savremeni pristupi u tretmanu alkoholom uzrokovanih poremećaja-Tuzlanski psihijatrijski anali – 1. Zbornik radova prvog alkohološkog simpozija Bosne i Hercegovine s međunarodnim učešćem. Tuzla, 23. i 24. april/travanj 2010. Tuzla: Klinika za psihijatriju UKC-a Tuzla: 133-138. ISBN: 978-9958—623-03-5 (Univerzitetski klinički centar) COBISS.BH-ID 19858694.
- Hasanović, M., Pajević, I., Kuldija, A., Delić, A. 2012. *Lijekovima asistirano liječenje ovisnosti o opijatima metodom Suboxone kao prevencija socijalnog isključivanja mladih*. U: Pajević I, Hasanović M (urednici). Psihijatrija između fenomenologije i neuroznanosti. Tuzla: Udruženje/Udruga psihijatara u Bosni i Hercegovini (UPuBiH): 343-356. ISBN: 978-9958-0919-1-9. COBISS.BH-ID 19945222.
- Hasanović, M., Pajević, I., Kuldija, A., Delić, A., Sutović, A., Avdibegović, E., Kravić, N. 2015. *Silence in the Family About the Abuse of Heroin and Its Effects on the Initiation of Treatment*. In: Ayman M. Fareed (Ed.). Heroin Addiction: Prevalence, Treatment pproches and Health Consequences. New York: Nova Publishers. 2015. ISBN: 978-1-63463-212-6. Pp: 13-20.
- Avdibegović, E., Hasanović, M. 2007. *Šta svaki roditelj treba da zna o ovisnosti*. Tuzla: UG „Nada“ Tuzla.
- Mehić-Basara, N. i sar. 2007. *Vodič za primjenu metadona kod ovisnika o opijatima*. Sarajevo: Ministarstvo zdravstva kantona Sarajevo, JU Zavod zaalkoholizam i druge toksikomanije Kanton Sarajevo.
- Vuković, O., Ivković,M., Jašović-Gašić, M. 2001. Žudnjs zasupstancomm-Savremeni teorijski okvir. Engrami. 23(3-4):5-62.
- Vuković-Simić, O., Marić, N., Britvić, D., Simić, S., Jašović-Gašić, M. 2004. *Specifičnosti alkoholne zavisnosti kod žena: Faktori rizik i komplikacije*. Engrami. 26(-2):79-88.
- Kovačević, M. 2002. *Zavisnosti od supstanci – Etiologija*. Engrami. 24(3-4): 143-153.

UNIVERZITET U ZENICI
ISLAMSKI PEDAGOŠKI FAKULTET
U ZENICI
ODSJEK ZA SOCIJALNU PEDAGOGIJU

SAVREMENI PRISTUP PSIHOTRAUMI

Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra
		Predavanja	Vježbe		
	Izborni	2	1	10	
Nastavnik: Prof.dr. Mevludin Hasanović E-mail: hameaz@gmail.com		Saradnik: E-mail:			
Predmeti koji su preduvjet za polaganje		Nema preduvjeta			
Cilj predmeta		Upoznavanje sa osnovnim aspektima teorije psihotraume i shvatanjem njenog razornog učinka na individuu, porodicu i društvo, kao i prevenciju i liječenje posljedica u svim poznatim aspektima			
Kompetencije (Ishodi učenja)		Osposobljenost za prepoznavanje psihotraume i svih posljedica koje nastaju nakon izloženosti psihotraumi uz savladavanje osnovnih znanja kako se nositi sa psihotraumom i njenim posljedicam sa ciljem prevazilaženja istih.			
Program predmeta:					
<ul style="list-style-type: none">– Stres, trauma, kriza. Teorija i praksa.– Kulturološko i historijsko nasljeđe - Perspektive Bosne i Hercegovine– Značaj efekta traume u BiH– Jedinstvene i posebne posljedice sa kojima se suočavaju traumatizirane osobe, njihove porodice, uži društveni krug (radno okruženje) i ljekari primarne zdravstvene zaštite u traumatiziranom društvu– Kontekst usmene povijesti– Kolektivno sjećanje– Odnos ljekar-pacijent– Empatijska komunikacija– Intervju sa traumatiziranom osobom– Medicinski i psihološki post-efekti masovnog nasilja– Djeca i dječija psihološka trauma. Uloga roditelja i učitelja u prepoznavanju traume i nošenja sa njom– Ratno silovanje u svrhu genocida, traumatizirane žene i djeca rođena u ratu. „Poruka silovanim ženama“ kadije Ahmeda Mešića– Svjedočenje: činjenice i dileme– Sudski procesi i sudski moral u okviru međunarodnog sudsztva za ratne zločine– Ljudska prava i nova uloga zdravstvenih radnika i društvene zajednice u primarnoj, sekundarnoj i terciijernoj prevenciji posljedica psihotraume					
Izvođenje nastave:					
Predavanja (ex-katedra, putem prezentacija i video materijala), razredne diskusije (učešće studenata se posebno vrednuje), praktične vježbe, prezentacije studenata koje obuhvataju prezentaciju značajnih članaka, odnosno temu i njihovu analizu.					

Obaveze studenata:

- Prisustvovanje na predavanjima i učestvovanje u diskusijama.
- Individualna priprema i izlaganje prezentacije rezultata samostalnih istraživanja/eseja/eminarskih radova, te aktivnim učestvovanje u prezentacijama drugih studenata.

- Objavljen namanje jedan rad uz mentorsko vođenje nastavnika u indeksiranom časopisu u relevantnim istraživačkim bazama
- Pismeno i usmeno polaganje ispita na bazi obavezne literature

Težinski kriteriji za provjeru znanja

Predavanja	Vježbe	Esej/praksa/istraživanje	Usmeni ispit
5	5	20	70

Literatura

Obavezna	Mollica, R., Kapetanović, A., Lavelle, J., Johnson, K., E., Streets, F., J. 2001. Pedagogija traume: Priručnik za studente i profesore – Obuka za zdravstvene stručnjake u Bosni i Hercegovini. Massachusetts Harvard Program in Refugee Trauma.
	<ul style="list-style-type: none"> Husain, S., A., Brown, J., S., Holcomb, W., R. 1994. <i>Priručnik za savjetovališne centre</i>. Sarajevo: Columbija Univerzitet, Missouri, USA. Husain, S., A., Holcomb, W., R. 1994. <i>Priručnik za tretmn djece sa posttraumatskim stresnim poremećajem</i>. Sarajevo: Educational Center „Bosnewy“. Husain, S., A. 2001. <i>Nada za djecu – Lekcije iz Bosne</i>. (Prijevod s engleskog: Dizdar, E., Delić, A., Čolić, R. i Hasanović, M.) Tuzla: Behrambegova medresa Tuzla, Udruženje psihijatara Tuzlanskog kantona. Halilović, E. 1995. <i>Bošnjaci i vrijeme</i>. Tuzla: Filozofski fakultet. Pargan M. 2004. <i>Srebrenica, dokumenti o genocidu</i>. Tuzla: Kulturno-umjetničko društvo Srednje Podrinje Srebrenica. Behdžet, A. 2004. <i>Bosna i Hercegovina – Zločin stoljeća</i>. Sarajevo: El Kalem. Mešić, A. 1993. <i>Poruka silovanim ženama</i>. Islamska misao.
Dodatna	<ul style="list-style-type: none"> Mollica, R., i sar. 2007. <i>Global Mental Health: Trauma and Recovery</i>. Orvieto: Massachusetts Harvard Program in Refugee Trauma, Instituto Superiore di Sanita Ministry of Health of Italia. Wilson, J., P., Keane, T., M: 1997. <i>Assessing Psychological Trauma and PTSD</i>. New York, London: The Guilford Press. Holcomb, W., R. 2010. <i>Sexual violence</i>. Cambridge: HOGREFE. Frojd, S. 2001. <i>Mi i smrt</i>. Beograd: Narodna knjiga Alfa. Husain, S., A. 2012. Trauma, otpornost i oporavak kod djece: lekcije sa terena. U: Pajević, I., Hasanović, M. (Ur.) Psihijatrija između fenomenologije i neuroznanosti. Tuzla: Udruženje/Udruga psihijatara u Bosni i Hercegovini, str: 49-66. Hasanović, M. 2003. <i>Akulturacijski problemi školske djece i adolescenata u procesu repatrijacije</i>. Magistarska teza. Tuzla: Medicinski fakultet Univerziteta u Tuzli. Hasanović, M. 2009. <i>Kvalitet života u veterana rata u Bosni i Hercegovini sa posttraumatskim stresnim poremećajem</i>. Doktorska teza. Tuzla: Medicinski fakultet Univerziteta u Tuzli (www.researchgate). Hasanović, M., Pajević, I. 2010. <i>Religious moral beliefs as mental health protective factor of war veterans suffering from PTSD, depressiveness, anxiety, tobacco and alcohol abuse in comorbidity</i>. Psychiatria Danubina, 22(2):203-210. Hasanović, M., Pajević, I. 2010. <i>Religijska moralna uvjerenja i posttraumatski stresni poremećaj</i>. U: Jakovljević, M. (Ur) Peta mostrska psihijatrijska subota: Duhovnost u suvremenoj medicini ipsihijatriji. Zagreb: Katedra za psihijatriju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru, Pro Mente d.o.o., str: 199-218.

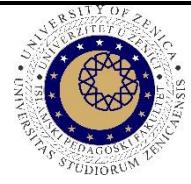
- Hasanović, M. 2011. *Psychological consequences of war-traumatized children and adolescents in Bosnia and Herzegovina*. Acta Medica Academica, 40(1):45-66.
- Hasanović, M., Sinanović, O., Pajević, I., Agius, M. 2011. *The Spiritual Approach to Group Psychotherapy Treatment of Psychotraumatized Persons in Post-War Bosnia and Herzegovina*. Religions, 2(3): 330-344.
- Hasanović, M., Srabović, S., Rasidović, M., Sehović, M., Hasanbasić, E., Husanović, J., Hodžić, R. 2011. *Psychosocial assistance project decreased posttraumatic stress disorder and depression amongst primary and secondary schools students in post-war Bosnia and Herzegovina*. Acta Medica Academica, 40(2):122-131.
- Hasanović, M., Pajević, I. 2011. *Religijska moralna uvjerenja i depresivni poremećaj kod veterana rata u Bosni i Hercegovini*. U: Ostojić, Lj., Jakovljević, M. (Ur) Osma mostrska p'sihijatrijska subota: Poremećaji morala i moralnosti u suvremenoj medicini i društvu (Poseban otisak – Zbornik). Mostar: Motrišta, str: 114-126.
- Ajduković, M., Ajduković, D. 1996. *Pomoć i samopomoć u skrbi za mentalno zdravlje pomagača*. Zagreb: Društvo za psihološku pomoć.
- Citroni, G. 2012. *Između stigme i zaborava: Vodič za odrbnu prava žena – žrtava silovanja ili drugih oblika seksualnog nasilja u Bosnii Hercegovini*. Ženeva/Sarajevo: TRIAL.
- Divjak, J. 2012. *Očekujući istinu i pravdu – Bečki dnevnik*. Sarajevo: Oslobođenje.
- Becker, D. *Kontekstualni pristup strahu, trumi i gubitku: Razvitak uz Vive žene*. U: Dahić, M., Zečević, J. (ur.) Kontekstualni pristup strahu, traumi i gubitku. Tuzla: Vive žene – Centar za terapiju i savjetovanje, Program Europske Unije za prevenciju torture u Bosni i Hercegovini. Str: 9-29.
- Gregurek, R., Klain, E. 2000. *Posttraumatski stresni poremećaj – hrvatska iskustva*. Zagreb: Medicinska naklada.
- Matsakis, A. 2009. *Živjeti s veteranom*. Zagreb: Medicinska naklada.
- Foy, D., W. 1994. *Liječenje posttraumatskog stresnog poremećaja. Kognitivno-bihevioralni postupci*. Jstrebrsko: Naklada Slap.
- Butollo, W., Krüsmann, M., Hgl, M. 2000. *Život nakon traume – O psihoterapijskom postupanju sa užasom*. Zenica: Dom štampe.
- Danieli, Y., Rodley, N., S., Weisæth, L. 1996. *International responses to traumatic stress – Humanitarian, Human Rights, Justice, Collaborative Actions and Future Initiatives*. Amityville, New York: Baywood Publishing Company, Inc.
- Popović, S. 1999. *Tortura, posljedice i rehabilitacija – Bosna i Hercegovina*. Sarajevo: CTV – Sarajevo.
- Bisbey, S., Bisbey, L., B. 1998. *Brief Therapy for Post-traumatic Stress Disorder – Traumatic incident reduction and related techniques*. Chichester, New York, Weinheim, Brisbane, Singapore, Toronto: John Wiley & Sons.
- Aylon, O. 1995. *Spasimo djecu*. Zagreb: Školska knjiga.
- Sandić, M. 2000. *Refleksija dijadnog odnosa na pojavu posttraumatskog stresnog poremećaja ratne geneze*. Banja Luka: GrafoMark, Laktši.
- Lončar, M., Henigsberg, N., i sur. 2007. *Psihičke posljedice traume*. Zagreb: Medicinska naklada.
- Herman, J., L. 1992. *Trauma and Recovery*. Printed in the United States of America: Basic Books, A Division of Harper Collins Publishers.

	- McLay, R., N. 2012. <i>At War with PTSD</i>. Baltimore: The Johns Hopkins University Press. - Urlić, I., Berger, M., Berman, A. 2014. <i>Žrtva, osveta i kultura oprosta</i>. Zagreb: Medicinska naklada. - Halilagić, J. 1998. <i>Krik Srebrenice</i>. Tuzla: Općina Srebrenica. - Imamović, M., Hrelja, K., Purivatra, A. <i>Ekonomski genocid nad bosanskim muslimanima</i>. Sarajevo: MAG – Udruženje muslimana zaantigenocidne aktivnosti. - Grupa autora. 1998. <i>Bosna i Hercegovina i Bošnjaci u politici i praksi Dr. Franje Tuđmana</i>. Sarajevo: Vijeće Kongres bošnjčkih intelektualaca. - Moro, Lj. 1998. <i>Organizacija skrbi za bolesnike od posttraumatskog stresnog poremećaja</i>. Medicus. 7(1):29-34. - Dahić, M.(Ur) 2009. <i>Rehabilitacija žrtava torture</i>. Zbornik radova, knjiga 2. Tuzla: Vive žene. - Muslimović, F. 1994. <i>Agresija: Uzroci i posljedice</i>. Sarajevo: Republika Bosna i Hercegovina, Štab Vrhovne komande, Uprava za moral. - Klain, E. 1993. <i>Transfer i kontratransfer prilikom pomsganj šrtvama rata</i>. Psihoterapija. 23(-2):7-18. - Selimbašić, Z. 2005. <i>Psihosocijalni problemi djece roditelja sa posttraumatskim stresnim poremećajem</i>. Magistarski rad. Srajevo: Univerzitet u Sarajevu, Postdiplomski studij „Dječija i adolescentna psihijatrija i psihologija“. - Aljukić, N. 2013. <i>Kognitivna oštećenja i atrofija kore velikog mozga u veterana rata sa posttraumatskim stresnim poremećajem</i>. Magistarski rad. Tuzla: Medicinski fakultet Univerziteta u Tuzli. - Kravić, N. 2008. <i>Utjecaj ratnih traumatskih iskustava preživjelih u djetinjstvu na psihičko zdravlje u adolescenciji</i>. Magistarski rad. Tuzla: Medicinski fakultet Univerziteta u Tuzli. - Kravić, N. 2014. <i>Rizični i protektivni faktori za mentalno zdravlje djece čiji su roditelji poginuli u ratu</i>. Doktorski rad. Tuzla: Medicinski fakultet Univerziteta u Tuzli. - Hasanović, M. 2014. <i>Država i društvo zapostavili su ratne veterane</i>. Novo vrijeme. 08. februar 2014, (intervju) http://novovrijeme.ba/dr-mevludin-hasanovic-drzava-i-drustvo-zapostavili-su-ratne-veterane/ - Pajević, I., Sinanović, O., Hasanović, M. 2017. <i>Association of Islamic Prayer with Psychological Stability in Bosnian War Veterans</i>. Journal of Religion and Health 56 (online):1-13. (doi:10.1007/s10943-017-0431-z)

9.3. IZBORNI PREDMETI – PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE

UNIVERZITET U ZENICI
ISLAMSKI PEDAGOŠKI FAKULTET
U ZENICI
**ODSJEK ZA PREDŠKOLSKI ODGOJ I
OBRAZOVANJE**

SAVREMENE TEORIJE I ISTRAŽIVANJA DJEČIJEG RAZVOJA

Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra				
		Predavanja	Vježbe						
	Izborni	2	1	10					
Nastavnik: Prof.dr. Anela Hasangić E-mail: anelas15@gmail.com		Saradnik: E-mail:							
Predmeti koji su preduvjet za polaganje		Nema preduvjeta							
Cilj predmeta		Studenti će upoznati suvremene trendove u razvojnim teorijama i njihove temeljne postavke. Kolegij će ih osposobiti za kompetentan odabir nacrta odgovarajućih za istraživanje pojedinih razvojnih problema.							
Kompetencije (Ishodi učenja)		Nakon završenog predmeta studenti će moći: - uspoređivati suvremene i tradicionalne teorije prema različitim kriterijima za vrednovanje teorija; - razlikovati različite vrste razvojnih promjena i primijeniti odgovarajuće pristupe i metode za njihovo praćenje i umjerjenje; - poznavati prednosti i nedostatke različitih načina istraživanja razvoja i postupke za osiguravanje valjanosti razvojnih istraživanja.							
Program predmeta:									
<ul style="list-style-type: none">- Uvodno predavanje – poznate teorije obradene prethodno (Piaget, Kohlberg, Vigotski)- Trendovi u suvremenim razvojnim teorijama: od velikih teorija ka «mikro-teorijama».- Teorija cjeloživotnog razvoja- Ekološke razvojne teorije- Neopiagetovske teorije- Teorije perceptivnog razvoja- I parcijalni ispit- Teorije jezičnog razvoja- Teorije emocionalno-socijalnog razvoja- Teorijsko određenje razvojnih promjena- Pristupi i metode u istraživanju razvojnih promjena- Prednosti i nedostaci različitih nacrta istraživanja razvoja- Problemi umjerenu razvojnih promjena- Primjenjena razvojna istraživanja- Finalni ispit									
Izvođenje nastave:									
Predavanja (ex-katedra, putem prezentacija i video materijala), razredne diskusije (učešće studenta se posebno vrednuje), praktične vježbe, prezentacije studenata koje obuhvataju prezentaciju značajnih članaka, odnosno tema i njihovu analizu.									
Obaveze studenata:									
U toku semestra, student je dužan uraditi sljedeće:									
<ul style="list-style-type: none">- Istraživanje iz oblasti razvojne psihologije. Taj rad predaje u pismenoj formi (40 bodova) i brani usmeno na kraju semestra (10 bodova), i to je ujedno finalni ispit.- Također, student je dužan u toku semestra uraditi kritički osvrt na dva naučna (objavljeni) rada, koja su iz oblasti razvojne psihologije sa posebnim osvrtom na metodološki aspekt, te									

teoretske koncepte primjenjene u datom radu, uz obrazloženje koje će naći u literaturi za ovaj predmet. Ovaj kritički osvrt na dva naučna rada se smatra kao parcijalni ispit.

Težinski kriteriji za provjeru znanja

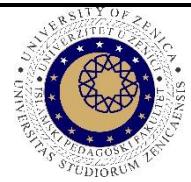
Predavanja	Vježbe	Esej/praksa/istraživanje	Pismeni ispit	Usmeni ispit
5	5	40	15+15=30	20

Literatura

Obavezna	<ul style="list-style-type: none"> – Lerner, R.M. (2001). <i>Concepts and theories of human development</i>. Lawrence Erlbaum. – Murray Thomas, M. (2000). <i>Recent Theories of Human Development</i>. Sage Publications. – Teti, D. (2004). <i>The handbook of research methods in developmental science</i>. Blackwell Publishing.
Dodatna	<ul style="list-style-type: none"> – Baltes, P.B. (1987). Theoretical Propositions of Life-Span Developmental Psychology: On the Dynamics between Growth and Decline. <i>Developmental Psychology</i>, 23(5), 611-626. – European Journal of Personality (1992). Special Issue: <i>Longitudinal Research and Personality</i>. John Wiley & Sons. – Menard, S. (1991). <i>Longitudinal research</i>. SAGE. – Miller, S.A. (1997). <i>Developmental Research Methods (2nd Edition)</i>. Prentice Hall.

UNIVERZITET U ZENICI
ISLAMSKI PEDAGOŠKI FAKULTET
U ZENICI
**ODSJEK ZA PREDŠKOLSKI ODGOJ I
OBRAZOVANJE**

PSIHOTERAPIJSKI PRISTUPI U RADU S DJECOM

Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra
		Predavanja	Vježbe		
	Izborni	2	1	10	
Nastavnik: Prof.dr. Almira Isić-Imamović E-mail: almiraistic@gmail.com		Saradnik: E-mail:			
Predmeti koji su preduvjet za polaganje		Nema preduvjeta			
Cilj predmeta		Upoznati studente s osnovnim teorijskim psihodinamskim, kognitivno bihevioralnim, geštalt i art psihoterapijskim pristupom u radu s djecom. Naime, prvobitno je cilj upoznati studente sa osnovnim pojmovima navedenih psihoterapijskih pristupa, zatim sa procesom dijagnosticiranja psihičkih smetnji kod djece, a potom ih sposobiti i za praktičnu primjenu specifičnih psihodinamskih, kognitivno-bihevioralnih, geštalt i art psihoterapijskih tehnika u radu s djecom sa psihičkim smetnjama. Pored toga, studenti će se upoznati i sa pristupom rada sa roditeljima.			
Kompetencije (Ishodi učenja)		Kroz upoznavanje različitih psihoterapijskih pristupa u radu s djecom, studenti će steći potrebne kompetencije za prepoznavanje i razumijevanje psihičkih smetnji kod djece, a potom i mogućnost tretiranja lakših oblika psihičkih smetnji kod djece kroz primjenu brojnih praktičnih psihoterapijskih tehnika. Pored toga, steći će i kompetencije za pružanje savjetodavne podrške i pomoći roditeljima djece sa psihičkim smetnjama.			
Program predmeta:					
<ul style="list-style-type: none">- Uvod u dječju psihopatologiju.- Proces psihodinamskog dijagnosticiranja dječjih smetnji.- Primjena psihodinamskih tehnika u tretmanu traumatizirane djece, djece s neurotičnim smetnjama i poremećajem ličnosti.- Proces kognitivno bihevioralnog dijagnosticiranja dječjih smetnji.- Učestvovanje roditelja u kognitivno bihevioralnoj terapiji usmjerenoj na dijete.- Primjena kognitivno bihevioralnih tehnika u tretmanu djece s internaliziranim poremećajem (generalizirana anksioznost, opsessivno kompulzivni poremećaj i posttraumatski stresni poremećaj).- Proces geštaltističkog dijagnosticiranja dječjih smetnji.- Primjena geštalt psihoterapijskih tehnika u rad s djecom (vođena vizualizacija, crtanje i podsticanje čulnih iskustava).- Primjena geštalt psihoterapijskih tehnika u rad s djecom (kreativna dramatizacija, terapija igrom i pričanje priča).- Geštalt psihoterapijski pristup djeci s neprilagođenim ponašanjem.- Teorijske osnove primjene art terapije u radu s djecom.- Primjena likovno oblikovnih metoda u radu s djecom.- Primjena muzikoterapije i terapije plesom i pokretom u radu s djecom- Primjena psihodrame i biblioterapije u radu s djecom.- Prezentacija praktičnih radova studenata (studije slučaja)					
Izvođenje nastave:					
Predavanja (ex-katedra, putem prezentacija i video materijala), razredne diskusije (učešće studenta					

se posebno vrednuje), praktične vježbe, prezentacije studenata koje obuhvataju prezentaciju značajnih članaka, odnosno tema i njihovu analizu.

Obaveze studenata:

- Redovno prisustvovanje i aktivnosti u nastavi, izrada i prezentacija seminarског rada.

Težinski kriteriji za provjeru znanja

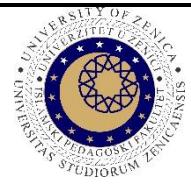
Predavanja	Vježbe	Seminarski rad	Pismeni ispit	Usmeni ispit
5	5	20	30	40

Literatura

Obavezna	<ul style="list-style-type: none"> – Chetik, M. (2008). <i>Tehnike u dječjoj terapiji (psihodinamske strategije)</i>. Zagreb: Alinea. – Stallard, P. (2010). <i>Misli dobro, osjećaj se dobro (kognitivno-bihevioralna terapija u radu s djecom i mladim ljudima)</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap. – Krüger, A. i Reddemann, L. (2007). <i>Psihodinamska imaginativna terapija traume za djecu i mlade</i>. Goražde: Udruženje žena – Seka. – Oaklender, V. (1978). <i>Prozori u svet naše dece (geštalt terapeutski pristup djeci i adolescentima)</i>. Beograd: Nolit. – Škrbina, D. (2013). <i>Art terapija i kreativnost</i>. Zagreb: Veble commerce.
Dodatna	<ul style="list-style-type: none"> – Dyregrov, A. (1990). <i>Tugovanje u djece</i>. Zagreb: Educa. – Evans, K. & Dubowski, J. (2001). <i>Art Therapy with Children on the Autistic Spectrum</i>. London and Philadelphia: Jessica Kingsley Publishers. – Oster, D. G. & Crone G. Patricia (2004). <i>Using Drawings in Assessment and Therapy (second edition)</i>. New York: Brunner-Routledge.

UNIVERZITET U ZENICI
ISLAMSKI PEDAGOŠKI FAKULTET
U ZENICI
**ODSJEK ZA PREDŠKOLSKI ODGOJ I
OBRAZOVANJE**

**SAVREMENI PRISTUPI U ISTRAŽIVANJU RANOGLIČKOG
ODGOJA I OBRAZOVANJA**

Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra
		Predavanja	Vježbe		
II	Izborni	2	1	10	07K33-076
Nastavnik: Prof.dr.sc. Lidija Vujičić E-mail: lidija.vujicic@ufri.uniri.hr		Saradnik: E-mail:			
Predmeti koji su preduvjet za polaganje		Nema preduvjeta			
Cilj predmeta		Upoznavanje studenata sa novim pristupima u istraživanju ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja.			
Kompetencije (Ishodi učenja)		<ul style="list-style-type: none">– Razviti sposobnosti zauzimanja kritičkog stava prema teorijskim i znanstveno-istraživačkim pristupima u istraživanju djeteta i djetinjstva uvjetovanih posebnim kulturnim, ekonomskim i društvenim okruženjima. Razviti sposobnosti i vještine istraživanja prakse ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja koja bi se fokusirala na dijete i percipirala ga kao sukonstruktora znanja, identiteta i kulture.– Stjecati sposobnosti praćenja, razumijevanja i primjene znanja o novim pristupima u istraživanju djeteta i djetinjstva u ranom i predškolskom odgoju sagledavanjem dokumentiranja odgojno-obrazovnog procesa kao alata profesionalnog učenja i osobnog razvoja.– Kritički analizirati, evaluirati teorijska polazišta (su)konstruktivističkog pristupa u koncipiranju suvremenog kurikuluma ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja.– Razumjeti kulturu odgojno-obrazovne ustanove kao prediktora za mijenjanje odgojno-obrazovne prakse i podizanje kvalitete življenja u dječjem vrtiću.– Demonstrirati sustavno razumijevanje kulture ustanove kao složenog multidimenzionalnog fenomena i ovladati vještinama i metodama njezina istraživanja i mijenjanja.			
Program predmeta: <ul style="list-style-type: none">– Nova paradigma u razvoju ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja – izazov za teoretičare i praktičare– Teorijska polazišta istraživanja s djecom: dijete kao kompetentno i moćno biće– Dijete i djetinjstvo u pedagozijskoj teoriji i praksi– Modernizam i postmodernizam u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju – slika o djetetu– Postavke sociologije djetinjstva u konceptualizaciji prakse ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja– Djeca - društveni akteri koji igraju aktivnu ulogu u oblikovanju svoje sredine i sebe– Suvremene teorije i istraživanja odgojno-obrazovne ustanove– Kurikulum: konceptualni okvir za razvoj dječijih potencijala (sukonstrukcija kurikulama, osnovna teorijska polazišta na primjeru uspješnih kurikuluma)– Koncept kulture ustanove ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja					

- Suvremene teorije i istraživanja kulture odgojno-obrazovne ustanove (organizacijske teorije, teorije sustava, umrežavanje);
- Akcijsko istraživanje kao metodološka strategija u mijenjanju kulture odgojno-obrazovne ustanove;
- Izravno istraživanje odgojno-obrazovne prakse kao dominantna strategija
- profesionalnog razvoja odgajatelja;
- Rani i predškolski odgoj i obrazovanje u kontekstu razvoja društva i obrazovnih politika u svijetu
- Završna evaluacija kolegija

Izvođenje nastave:

Predavanja (ex-katedra, putem prezentacija i video materijala), razredne diskusije (učešće studenta se posebno vrednuje), praktične vježbe, prezentacije studenata koje obuhvataju prezentaciju značajnih članaka, odnosno tema i njihovu analizu.

Obaveze studenata:

- Samostalni rad polaznika na literaturi.
- Izrada projektnog prijedloga kojim se redefiniraju različite uloge nositelja odgojno-obrazovnog procesa u mijenjanju kulture odgojno-obrazovne ustanove i podizanje kvalitete življjenja.
- Uključivanje i izlaganje na znanstvenom kolokviju, međunarodnom skupu i sl.

Težinski kriteriji za provjeru znanja

Predavanja	Vježbe	Esej/praksa/istraživanje	Pismeni ispit	Usmeni ispit
5	5	20	50	20

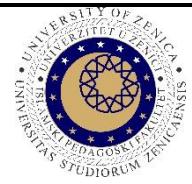
Literatura

Obavezna	<ul style="list-style-type: none"> Bruner, J.S. (2000), Kultura obrazovanja. Zagreb. Educa. Dahlberg, G., Moss, P. (2006), Ethics and Politics in Early Childhood Education. London, RoutledgeFalmer. Dahlberg,G.;Moss,P.,Pence,A. (2003), Beyond Quality in Early Childhood Education and Care. London: Falmer press. Johansson, E., White, E. J. (Eds.) (2011). Educational Research with Our Youngest. Voices of Infants and Toddlers. London and New York: Springer. McLachlan,C., Fleer, M., Edwards, S. (2010). Early Childhood Curriculum. Planning, assessment and implementation. Cambridge: Cambridge University Press Miljak, A. (2015). Razvojni kurikulum ranog odgoja. Model Izvor II. Zagreb:Mali profesor. Oliveira-Formosinho,J.,Formosinho,J.(2012).Pedagogy-inParticipation: Childhooa Association Educational Perspective. Porto: Porto Editoria. Rinaldi, C. (2006), In Dialogue with Reggio Emilia: listening, researching and learning. New York: Routledge Smidt, S.(2006), The Developing Child In The 21 St Century. London and New York: Routledge Vujičić, L. (2011), Istraživanje kulture odgojno-obrazovne ustanove. Zagreb: Mali profesor; Rijeka: Sveučilište u Rijeci. Vujičić, L. i suradnici (2016). Razvoj znanstvene pismenosti u ustanovama ranog odgoja. Rijeka: Učiteljski fakultet, Centar za istraživanje djetinjstva.
Dodatna	<ul style="list-style-type: none"> Corsaro, W. A., (2005). The Sociology of Childhood. Bloomington: Indiana University. Edwards, C., Gandini, L., Forman, G. (ed.). (2012). The Hundred Languages of Children. The Reggio Emilia Experience in Transformation. England:PRAEGER. Fortunati, A., Catarsi, E. (2012). The Tuscan Approach to Early Childhood

- Education. Parma: Edizioni juior.
- Gopnik, A. (2011). Beba filozof – što nam djeca govore o istini, ljubavi i smislu života. Zagreb: Algoritam.
- Maleš, D.(ur.) (2011). Nove paradigme ranoga odgoja. Zagreb: FF Zagreb, Zavod za pedagogiju, Alinea.
- Miljak, A. (2005). Su-konstrukcija kurikuluma i teorije (ranog odgoja) obrazovanja, Pedagogijska istraživanja, 2 (2), Zagreb (235.-250. str.)
- Vujičić, L. (2012). Kultura participacije: i (u) istraživanje (istraživanju) odgojno-obrazovne prakse. U: Ljubetić, M., Mendeš,B. (ur.) Prema kulturi (samo)vrednovanja ustanove ranog i predškolskog odgoja. Split.
- Vujičić, L., Miketek, M. (2014). Children's Perspective in Play: Documenting the Educational Process Hrvatski časopis za odgoj i obrazovanje/Croatian Journal of Education, 16(1), 143-159.
- Woodhead, M. (2012). Različite perspektive o ranom djetinjstvu: teorija, istraživanje i politika.

UNIVERZITET U ZENICI
ISLAMSKI PEDAGOŠKI FAKULTET
U ZENICI
**ODSJEK ZA PREDŠKOLSKI ODGOJ I
OBRAZOVANJE**

ISTRAŽIVANJE GOVORNO-JEZIČKOG RAZVOJA

Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra							
		Predavanja	Vježbe									
II	Izborni	2	1	10	04-K03-930							
Nastavnik: Prof. dr. Anela Hasanagić E-mail: anela.hasanagic@ipf.unze.ba			Saradnik: Doc. dr. Amina Pehlić E-mail: amina.pehlic@gmail.com									
Predmeti koji su preduvjet za polaganje		Nema preduvjeta										
Cilj predmeta	Cilj predmeta jeste upoznati studente sa osnovnim principima istraživačkog dizajna i analize podataka koji se koriste u različitim područjima psiholingvistike. Posebna pažnja će se obratiti na: tehniku pripreme, implementacije i dokumentovanja akademskog rada, metode prikupljanja, interpretacije i izvještavanja o podacima dobivenim lingvističkim i psiholingvističkim istraživanjama, te skupljanju velike baze podataka uključujući survey metod, intervju, upitnike, zvučne snimke i etnografske opservacije.											
Kompetencije (Ishodi učenja)	Nakon odslušanog i položenog predmeta, studenti će moći: <ul style="list-style-type: none">– Razumjeti i primijeniti osnovne teorijske koncepte kada je u pitanju normativni ali i nenormativni jezički razvoj djece– Dizajnirati i sprovesti vlastito istraživanje iz područja psiholingvistike– Poštovati etičke principe u istraživanju i prepoznati kada oni nisu ispoštovani– Analizirati i interpretirati kulturološke razlike kada je u pitanju govorni razvoj djece											

Program predmeta:

- Uvod: normativni jezički razvoj djece, bilingvizam
- Osnovni koncepti istraživanja govornog razvoja
- Etički principi: Osnovni koncepti: rizici I dobiti, osjetljivi I ranjivi ispitanici, etički proelmi u prethodnim istraživanjima, ključne etičke dileme, privatnost, anonimnost I skladištenje podataka
- Etički principi II – istraživanje sa zaštićenim populacijama: informirani pristanak, internet istraživanja, obmanjivanje subjekata u svrhu istraživanja, plagirizam, tehnike pisanja naučnog rada.
- Prikupljanje podataka I procesiranje. Survey, intervju, zvučni zapisi,
- Etnografske studije, transkripti, korištenje software za transkripte i analizu sadržaja.
- Govorno-jezički razvoj (glasovi, rječnik, rečenica)
- Psiholingvistička istraživanja govorno-jezičkog razvoja (dnevnički, razdoblje velikih uzoraka, longitudinalne studije)
- Korpusi dječijeg jezika – oblikovanje elektronskih korpusa
- Metodologija istraživanja – snimanje podataka (auditivno / vizuelno), transkripcija, kodiranje, analiza i interpretacija
- Korištenje računarskih programa za istraživanje govorno-jezičkog razvoja

Izvođenje nastave:

Predavanja (ex-katedra, putem prezentacija i video materijala), razredne diskusije (učešće studenta se posebno vrednuje), praktične vježbe, prezentacije studenata koje obuhvataju prezentaciju značajnih članaka, odnosno tema i njihovu analizu.

Obaveze studenata:

- Studenti, pored teoretskog ispita koji obuhvata pitanja iz obavezne literature, rade praktični rad koji podrazumijeva primjenu adekvatne metodologije za istraživanje govora. Praktični rad treba da sadrži sve elemente naučnog rada koji je spremjan za objavljanje u nekom od indeksiranih časopisa.

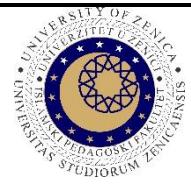
Težinski kriteriji za provjeru znanja

Predavanja	Vježbe	Praktični rad	Pismeni ispit
------------	--------	---------------	---------------

5	5	50	40
Literatura			
Obavezna	<ul style="list-style-type: none"> - Kuvač, J. i Palmović, M. (2007). <i>Metodologija istraživanja dječjeg jezika</i>, Jastrebarsko: Naklada Slap. 		
Dodatna	<ul style="list-style-type: none"> - Stephen von Tetzchner, Linda S. Siegel, and Lars Smith Ed (1989)The Social and Cognitive Aspects of Normal and Atypical Language Development - Angela D. Friederici &Guillaume Thierry ed. (2008), Early Language Development, Bridging brain and behaviour John Benjamins Publishing Co. · P.O. Box 36224 · 1020 me Amsterdam · The Netherlands - Lurija, A. R. (2000), <i>Jezik i svest</i>, Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. 		

UNIVERZITET U ZENICI
ISLAMSKI PEDAGOŠKI FAKULTET
U ZENICI
**ODSJEK ZA PREDŠKOLSKI ODGOJ I
OBRAZOVANJE**

ISTRAŽIVANJA U INKLUSIVNOJ EDUKACIJI

Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra							
		Predavanja	Vježbe									
IV	Izborni	2	1	10	07K33-077							
Nastavnik: Izbor u toku E-mail:			Saradnik: E-mail:									
Predmeti koji su preduvjet za polaganje		Nema preduvjeta										
Cilj predmeta	<p>Opći cilj ovoga predmeta je osposobiti doktorande za znanstvena i stručna istraživanja sa područja inkluzivne edukacije.</p> <p>Specifični cilj je prikupiti i analizirati međunarodna i domaća istraživanja u inkluzivnoj edukaciji, kao i udžbenike metodologije, na temelju čega će se doktorandi osposobiti za kritičko razumijevanje inkluzivne teorije i prakse, te samostalno pripremanje i provođenje raznovrsnih istraživanja sa područja inkluzivne edukacije.</p> <p>Doktorandi će se osposobiti za samostalno provođenje istraživanja sa područja inkluzivne edukacije što će rezultirati izradom jednog znanstveno- stručnog rada na izabranu temu. Time će istovremeno stići potrebne znanstveno-metodološke kompetencije koja će doprinijeti unapređivanju inkluzivne teorije i prakse.</p>											
Kompetencije (Ishodi učenja)	<p>Po završetku nastave iz ovoga predmeta, doktorandi će biti u stanju:</p> <ul style="list-style-type: none">- Razumjeti različite metode istraživanja u obrazovanju pogodne za raznovrsna istraživanja s područja inkluzivne edukacije;- Opisati, objasniti i praktično primjeniti osnovne teorije i metode kvantitativnog, eksperimentalnog i kvazi-eksperimentalnog istraživanja sa područja inkluzivne edukacije;- Opisati, objasniti i praktično primjeniti osnovne teorije i metode kvalitativnih istraživanja sa područja inkluzivne edukacije;- Opisati, objasniti i praktično primjeniti osnovne teorije i metode anketnog istraživanja sa područja inkluzivne edukacije;- Kritički procjenjivati istraživanja sa područja inkluzivne edukacije i opisati njihove implikacije za obrazovnu praksu.- Analizirati međunarodna i domaća istraživanja u inkluzivnoj edukaciji prema njezim ključnim aspektima;- Usporediti inkluzivnu praksu u Bosni i Hercegovini s razvijenim zemljama svijeta;- Kritički analizirati različite perspektive (djeca s posebnim potrebama, roditelji, stručni saradnici, direktori, političari) u inkluzivnoj praksi;- Razlikovati znanstvena i stručna istraživanja u inkluzivnoj edukaciji;- Kritički analizirati, evaluirati i sintetizirati nove istraživačke ideje (napisati znanstveno-stručni rad);- Procjenjivati inkluzivnu praksu na temelju rezultata istraživanja ili podataka prikupljenih empirijskim istraživanjem;- Odgovarati i reagirati na aktualne profesionalne probleme i prakse predlažući adekvatna rješenja i pristupe.											

Program predmeta:

Sadržaj kolegija osmišljen je tako da doktorandima ponudi osnove za razumijevanje suvremenih metodoloških pristupa u istraživanju inkluzivne teorije i prakse, odnosno da ih osposobi kako za analiziranje i interpretiranje provednih istraživanja sa područja inkluzivne edukacije, tako i i za samostalno osmišljavanje i provođenje različitih istraživanja sa područja inkluzivne edukacije.

Sadržaj kolegija obuhvatiti će:

- Metode prikupljanja podataka
- Metode analize podataka
- Teorije kvantitativnog istraživanja sa područja inkluzivne edukacije
- Metode kvantitativnog istraživanja sa područja inkluzivne edukacije
- Teorije eksperimentalnog istraživanja sa područja inkluzivne edukacije
- Metode eksperimentalnog istraživanja sa područja inkluzivne edukacije
- Teorije kvazi-eksperimentalnog istraživanja sa područja inkluzivne edukacije
- Metode kvazi-eksperimentalnog istraživanja sa područja inkluzivne edukacije
- Teorije kvalitativnih istraživanja sa područja inkluzivne edukacije
- Metode kvalitativnih istraživanja sa područja inkluzivne edukacije
- Teorije anketnog istraživanja sa područja inkluzivne edukacije
- Metode anketnog istraživanja sa područja inkluzivne edukacije
- Implikacije istraživanja na inkluzivnu praksu
- Etičnost u istraživanjima sa područja inkluzivne edukacije
- Završna evaluacija akolegija

Izvođenje nastave:

Predavanja (ex-katedra, putem prezentacija i video materijala), razredne diskusije (učešće studenta se posebno vrednuje), praktične vježbe, prezentacije studenata koje obuhvataju prezentaciju značajnih članaka, odnosno tema i njihovu analizu.

Obaveze studenata:

- Svaki doktorand dužan je, prije izlaska na pismeni i usmeni ispit, napraviti nacrt istraživanja koji se temelji na kvantitativnoj ili kvalitativnoj metodologiji te na temelju toga nacrtu i provesti istraživanje.
- U okviru nastave svaki doktorand će predstaviti svojim kolegama najprije nacrt istraživanja, a nakon provedenog istraživanja i njegove rezultate.
- Također, svaki doktorand će uraditi recenziju jedne suvremene studije/istraživanja s područja inkluzivne edukacije.

Težinski kriteriji za provjeru znanja

Predavanja	Vježbe	Istraživanje	Recenziju	Pismeni ispit	Usmeni ispit
5	5	10+10=20	10	50	10

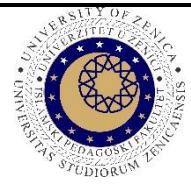
Literatura

Obavezna	<ul style="list-style-type: none"> - Cerić, H. i Alić, A. (2005). Temeljna polazišta inkluzivnog obrazovanja. Zenica: Hijatus. - Cohen, L., Manion, L. & Morrison, K. (2007). Metode istraživanja u obrazovanju, Jastrebarsko: Naklada Slap. - Milas, G. (2009). Istraživačke metode u psihologiji i drugim društvenim znanostima, Jastrebarsko: Naklada Slap. - McMillan, J. (2007). Fundamentals of Educational Research (7th ed.). Boston: AB Longman. - Clough, P., Barton, L. (1998). Research Voices in Inclusive Education. New Bera Dialoques. London: Paul Chapman Publishing Ltd.
Dodatna	<ul style="list-style-type: none"> - Halmi, A. (2004), Strategije kvalitativnih istraživanja u primijenjenim društvenim znanostima, Jastrebarsko: Naklada Slap. - Sekulić-Majurec, A. (2000.), Kvantitativan i ili kvalitativan pristup istraživanjima pedagoških fenomena – neke aktualne dileme, Napredak, 141

	<p>(3): 289-300</p> <ul style="list-style-type: none"> - Farrell, P. (2000). The impact of research on developments in inclusive education, International Journal of Inclusive Education, 4(2), 153-162. - Hunt, P. Goetz, L. (1997). Research on Inclusive Educational Programs, Practices, and Outcomes for Students with Severe Disabilities, The Journal of Special Education, 31(2), 3-29. - Pivik, J., Mccomas J., Laflamme M. (2002). Barriers and Facilitators to Inclusive Education, Exceptional Children, 69(1), 97-107. - Vlachou, A. (2004). Education and inclusive policy-making: implications for research and practice International Journal of Inclusive Education, 8(1), 3-21. - Downing, J.E., Eichinger, J., Williams, L.J. (1997). Inclusive Education for Students with Severe Disabilities, Comparative Views of Principals and Educators at Different Levels of Implementation, Remedial and Special Education, 18(3), 133-142. - Comparative Views of Principals and Educators at Different Levels of Implementation, Remedial and Special Education, 18(3), 133-142. - Hrvatska revija za rehabilitacijska istraživanja.
--	--

UNIVERZITET U ZENICI
ISLAMSKI PEDAGOŠKI FAKULTET
U ZENICI
**ODSJEK ZA PREDŠKOLSKI ODGOJ I
OBRAZOVANJE**

KURIKULUM RANOG ODGOJA

Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra							
		Predavanja	Vježbe									
V	Izborni	2	1	10	04K04-353							
Nastavnik: Prof. dr.sc. Edita Slunjski E-mail: eslunjsk@ffzg.hr			Saradnik: Vanr.prof.dr. Izet Pehlić E-mail:									
Predmeti koji su preduvjet za polaganje		Nema preduvjeta										
Cilj predmeta	<p>Opći cilj je ospozobiti studente da putem samostalnog i kritičkog proučavanja literature te raspravama na seminarima i praktikumima, ovladaju temeljnim spoznajama povezanim s kurikulumom ranog odgoja i njegovim posebnostima.</p> <p>Specifični cilj je ospozobiti studente za prepoznavanje i razumijevanje povezanosti kurikuluma ranog odgoja s odgojno–obrazovnom praksom, kulturom i cjelokupnim kontekstom ustanove ranog odgoja, ospozobiti studente za samostalno i kritičko vrednovanje različitih dimenzija odgojno–obrazovne prakse i kurikuluma</p>											
Kompetencije (Ishodi učenja)	<p>Studenti će steći znanja i razumijevanja iz područja kurikuluma ranog odgoja te znanstveno-istraživačke kompetencije iz tog područja. Steći će temeljna razumijevanja o mogućnostima sukonstrukcije kurikuluma ranog odgoja te se ospozobiti za izradu nacrtu istraživanja, provođenje kritičke refleksije, interpretaciju podataka i znanstveno oblikovanje rada.</p>											
Program predmeta:												
<ul style="list-style-type: none">– Određenje kurikuluma ranog odgoja; Kurikulumi ranog odgoja u svijetu (Reggio, TeWhariki, Waldorf, Montessori i dr.)– Značajke suvremeno koncipiranog kurikuluma ranog odgoja– Holistički nasuprot analitičkog pristupa– Kompleksnost i nepredvidivost nasuprot linearnosti i predvidivosti– (Su)konstrukcija nasuprot reprodukcije znanja– Autonomnost i emancipacija djece nasuprot manipulacije djecom– Istraživanja kurikuluma ranog odgoja– Utjecaj paradigm na istraživanje i konstrukciju kurikuluma ranog odgoja– Kvalitativna istraživanja i tvorba kurikuluma ranog odgoja– Teorija i praksa odgoja i obrazovanja u zajedničkom nastajanju – stvaranje "gradbene teorije"– Konstrukcija kurikuluma ranog odgoja i "pedagogija slušanja"– Samousavršavanje i samorazvoj odgojno–obrazovne prakse kao podloga konstrukcije kurikuluma– Refleksivni profesionalizam odgajatelja kao podloga konstrukcije kurikuluma– Kvalitetno vođenje ustanove ranog odgoja kao podloga konstrukcije kurikuluma– Suradnička kultura ustanove ranog odgoja kao podloga konstrukcije kurikuluma												
Izvođenje nastave:												
<p>Predavanja (ex-katedra, putem prezentacija i video materijala), razredne diskusije (učešće studenta se posebno vrednuje), praktične vježbe, prezentacije studenata koje obuhvataju prezentaciju značajnih članaka, odnosno tema i njihovu analizu.</p>												
Obaveze studenata:												

- Izraditi kritički osvrt na temelju dva rada (odabrana u skladu s vlastitim znanstveno-istraživačkim interesom, a iz područja ranog odgoja), od kojih jedan treba biti znanstvena knjiga, a drugi članak. Ispitna se obaveza sastoji od izrade dvaju kritičkih osvrta i usmene rasprave o njima.

Težinski kriteriji za provjeru znanja

Predavanja	Vježbe	Esej/praksa/istraživanje	Pismeni ispit	Usmeni ispit
5	5	20	50	20

Literatura

Obavezna	<ul style="list-style-type: none"> - Edwards, C. P., Gandini, L., Forman, G. (eds.) (1998), <i>The Hundred Languages of Children - The Reggio Emilia Approach, Advanced Reflections</i>. London: Ablex Publishing Corporation. - Slunjski, E. (2011), <i>Kurikulum ranog odgoja – istraživanje i konstrukcija</i>. Zagreb: Školska knjiga - <i>Te Whariki – Early Childhood Curriculum</i> (1996), Wellington: Ministry of Education New Zealand.
Dodatna	<ul style="list-style-type: none"> - Giudici, C., Rinaldi, C. (eds.) (2002), <i>Making Learning Visible - Children as Individual and Group Learners</i>. Reggio Children, Municipality of Reggio Emilia. - Miljak, A. (2007), <i>Teorijski okvir sukonstrukcije kurikuluma</i>. U: Previšić (ur.), - Slunjski, E. (2015), <i>Izvan okvira 2: Promjena - kvalitativni iskoraci u shvaćanju i oblikovanju kurikuluma ranog odgoja</i>. Zagreb: Element. - Slunjski, E. (2016), <i>Izvan okvira 2: Promjena</i>, Zagreb: Element. - Vujičić, L. (2011), <i>Istraživanje kulture odgojno-obrazovne ustanove</i>. Zagreb: Mali profesor.

UNIVERZITET U ZENICI
ISLAMSKI PEDAGOŠKI FAKULTET
U ZENICI
**ODSJEK ZA PREDŠKOLSKI ODGOJ I
OBRAZOVANJE**

MENADŽMENT I EVALUACIJA U PREDŠKOLSKIM USTANOVAMA

Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra						
		Predavanja	Vježbe								
V	Izborni	2	1	10	04K04-354						
Nastavnik: Prof. dr. Nusreta Kepeš E-mail: nusretakepes@yahoo.com		Saradnik: E-mail:									
Predmeti koji su preduvjet za polaganje		Nema preduvjeta									
Cilj predmeta		Upoznati doktorante sa predmetom izučavanja kolegija: Upravljanje, rukovođenje i evaluacija u predškolskim ustanovama. Istaknuti značaj upravljanja i rukovođenja za dobrobit institucije (grupe, tima) i kvalitet rada.									
Kompetencije (Ishodi učenja)		1. Instrumentalne kompetencije: izrada nacrta istraživanja za seminarski rad iz upravljanja ili evaluacije prezentacija istraživanja 2. Interpersonalne kompetencije: (sposobnost za timski rad, vještine interpersonalne komunikacije, 3. Sistemske kompetencije: (primjena znanja stečenih na kolegiju u praksi, sposobnost samostalnog rada)									
Program predmeta: <ul style="list-style-type: none">– Razvoj upravljanja – pojam, podjela, teorije i modeli– Upravljanje promjenama (Menadžment promjena)– Vrtić između tradicije i inovacije– Predškolski savjetnik – profesionalni razvoj i profesionalna etika– Menadžment i programi savjetodavnog rada– Značaj evaluacije u pedagoškom radu, Vrste evaluacije i njeni efekti– Evaluacija i poboljšanje kvalitete rada u odgojno-obrazovnim institucijama– Dometi i prednosti evaluacije– Kompetecije odgajatelja u procesu evaluacije– Inovativno poduzetništvo u oblasti predškolstva– Istraživanje kriznog menadžmenta– Strategije u konflikt menadžmentu– Metodi, tehnike i alati u provođenju menadžmenta promjena– Total Quality Management (TQM)– SWOT, PESTLE i analiza resursa i situacijska analiza											
Izvođenje nastave: Predavanja (ex-katedra, putem prezentacija i video materijala), razredne diskusije (učešće studenta se posebno vrednuje), praktične vježbe, prezentacije studenata koje obuhvataju prezentaciju značajnih članaka, odnosno tema i njihovu analizu.											
Obaveze studenata: <ul style="list-style-type: none">– Redovno prisustovanje i aktivnosti u nastavi, izrada i prezentacija seminarskog rada.											
Težinski kriteriji za provjeru znanja											
Predavanja	Vježbe	Istraživački rad – assesment		Izrada projekta							
5	5	20									
Literatura											
Obavezna	– Mandić, P. (1986). Savjetodavni vaspitni rad. Sarajevo: Svjetlost – Zavod za										

	<p>udžbenike i nastavna sredstva</p> <ul style="list-style-type: none"> - Silov, M. (2001) Razvojna djelatnost u školskom sustavu – terminologija, povijest i novi smisao. U: Silov, M. (ur.) <i>Suvremeno upravljanje i rukovođenje u školskom sustavu, zbornik radova</i>. Velika Gorica, Persona, str. 121-142. - Pavelić, D. (2011) Monitoring i evaluacija - priručnik za projekt menadžere, MDG Achievement Fund, UNDP, UNICEF. - Štefanić, I. (2015). <i>Inovativno poduzetništvo: za studente, inovativne poduzetnike i poduzetne znanstvenike</i>, Osijek: Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera
Dodatna	<ul style="list-style-type: none"> - Kotter P.J. (1995), Leading Change: Why Transformation Effort Fail, Harvard Business Review, March-April, pp. 59-67 (prevod: Šunje A., Kurtić E.) - Kotter P.J., Schlesinger A.L. (2008), Choosing Strategies for Change, Harvard Business Review, July-August, pp. 130-139 (prevod: Šunje A., Kurtić E.) - Craft, A. (2000): Continuing professional development: a practical guide for teachers and schools, London and New York: Routledge/Falmer

UNIVERZITET U ZENICI
ISLAMSKI PEDAGOŠKI FAKULTET
U ZENICI
**ODSJEK ZA PREDŠKOLSKI ODGOJ I
OBRAZOVANJE**

**PEDAGOŠKI ASPEKTI OBLIKOVANJA DJEČIJIH LIKOVA U
KNJIŽEVNOSTI**

Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra
		Predavanja	Vježbe		
IV	Izborni	2	1	10	04-K03-931
Nastavnik: Prof. dr. Vedad Spahić E-mail: vedad.spahic@bih.net.ba		Saradnik: Doc. dr. Ibnel Ramić E-mail: ibnelramic1@gmail.com			
Predmeti koji su preduvjet za polaganje		Nema preduvjeta			
Cilj predmeta		Cilj predmeta jeste kod studenata razviti senzibilitet za pedagoški aspekt oblikovanja dječijih likova u književnosti.			
Kompetencije (Ishodi učenja)		Umjeti razlučiti estetsku i pedagošku ravan književnoga djela. Razumijevati književnost kao sredstvo mogućih pedagoških i estetskih učinaka na odgoj djece. Umjeti identificirati funkciju dječijih likova u djelima književnosti za odrasle te moguće pedagoške i estetske aspekte njihova književnog oblikovanja.			

Program predmeta:

- Problem nazivlja (književnost za djecu, dječija književnost).
- Problem postojanja dječje književnosti.
- Kriteriji definiranja književnosti za djecu (kriterij namjene, kriterij recipijenta, kriterij jednostavnosti, kriterij tematike, kriterij fascinantnih intrig i ličnosti, kriterij jezika i stila i dr.)
- Književnost kao sredstvo mogućih pedagoških i estetskih učinaka na odgoj djece
- Funkcija dječijih likova u djelima književnosti za odrasle
- Problem početaka književnosti za djecu (nastala u periodu prosvjetiteljstva, romantizma ili je „čedo XX vijeka“)
- Čitalački afiniteti u fazama djetinjstva (predškolska, školska, pubertetska i adolescentska faza).
- Književnost za djecu kao „sluškinja pedagogije“. „Pomirenje“ pedagogije i estetike. Povratak rusovskim idejama nesputanog razvoja dječije ličnosti.
- Književnost za djecu u južnoslovenskim književnostima. Otklon od pedagogizma i didaktizma (Aleksandar Vučo, fokus na estetskoj dimenziji).
- Obnova pedagogizma poslije Drugog svjetskog rata, poetika socrealizma, ratne i poratne teme, tipovi tzv. starmale djece (bombaši, kuriri, lideri-pioniri i sl.) (B. Ćopić: Magareće godine, M. Lovrak: Vlak u snijegu.)
- Elementi odgojnog u književnim djelima za djecu.
- Žanr bajke kao otklon od izraženog didaktizma u literaturi za djecu
- Problem „pedagoških parova“, mladi junak i njegov iskusni učitelj (romani D. Defoa i Ž. Verna).
- Odnos između estetske i pedagoške komponente, odnos opozitnosti ili simbioze u djelima književnosti za odrasle (Ćopić, Gras, Kiš)
- Završna evaluacija kolegija

Izvođenje nastave:

Predavanja (ex-katedra, putem prezentacija i video materijala), razredne diskusije (učešće studenta se posebno vrednuje), praktične vježbe, prezentacije studenata koje obuhvataju prezentaciju značajnih članaka, odnosno tema i njihovu analizu.

Obaveze studenata:

- Izrada seminarског rada prema metodološkim uputstvima i njegova odbrana.

Težinski kriteriji za provjeru znanja

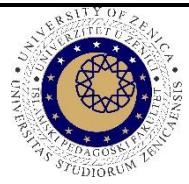
Predavanja	Vježbe	Esej/praksa/istraživanje	Pismeni ispit	Usmeni ispit
5	5	20	50	20

Literatura

Obavezna	<ul style="list-style-type: none"> - Žan Žak Russo: Emil ili o vaspitanju, - Pol Azar: Knjige, djeca i odrasli - Hajnrih Volgast: Bijeda naše omladinske književnosti - Novo Vuković : Uvod u književnost za djecu i omladinu - Ibrahim Kajan: <i>Razvoj i oblici</i> dječjeg bosanskohercegovačkog romana - Muhibin Džanko: Filipove frajle - Daniel Defo: Robinzon Kruso - Ivana Brlić Mažuranić: Priče iz davnine - Mark Tven: Kraljević i prosjak - Oskar Vajld: Sretni princ - Astrid Lindgren: Pipi Duga Čarapa - Dž. Rauling, ciklus knjiga o Hari Poteru - Branko Ćopić Magareće godine, Bašta sljezove boje, - Ahmed Hromadžić Okamenjeni vukovi - Alija Dubočanin Lađarski put - Danilo Kiš: Bašta, pepeo - Ginter Gras: Limeni bubanj
Dodatna	<ul style="list-style-type: none"> - N. Idrizović, Književnost za djecu - M. Crnković, D. Težak: Povijest hrvatske dječje književnosti od početaka do 1955. godine - Slobodan Ž. Marković: Zapis o književnosti za decu I-IV

UNIVERZITET U ZENICI
ISLAMSKI PEDAGOŠKI FAKULTET
U ZENICI
**ODSJEK ZA PREDŠKOLSKI ODGOJ I
OBRAZOVANJE**

KONFLIKTOLOGIJA U SAVREMENOJ PREDŠKOLSKOJ USTANOVI

Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra			
		Predavanja	Vježbe					
II	Izborni	2	1	10	07K33-078			
Nastavnik: Prof. dr. Nataša Vlah E-mail: natasa.vlah@uniri.hr			Saradnik: E-mail:					
Predmeti koji su preduvjet za polaganje		Nema preduvjeta						
Cilj predmeta		1.Osposobiti studenta za kreiranje modela upravljanja interpersonalnim i/ili socijalnim sukobima (dalje: sukobima) u kontekstu pozitivnog razvoja djece u okruženju ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. 2.Motivirati studenta za izbor teme doktorske disertacije iz područja konfliktologije u odgoju i obrazovanju.						
Kompetencije (Ishodi učenja)		Očekuje se da će student nakon položenog predmeta: <ul style="list-style-type: none">– evaluirati konfliktološka istraživanja i koncepte;– primjenjivati konfliktološke modele unutar teorije pozitivnog razvoja;– izraditi koncept istraživanja prema elaboriranim izvorima;– provesti istraživanje;– izraditi znanstveni izvještaj;– prezentirati svoj rad stručnoj javnosti.						
Program predmeta: <ul style="list-style-type: none">– Pojam i struktura sukoba; komunikacija u sukobima– Vrijednosne orientacije u upravljanju sukobima– Moć u sukobima; obrasci ponašanja u sukobima– Intervencije u sukobima: procjena motivacijskih dispozicija, pregovaranje, transformacija sukoba– Posredovanje u sukobima– Modeli poticanja socio-emocionalnih i komunikacijskih kompetencija u sukobima u suvremenim odgojnim i obrazovnim okruženjima (Positive Behavior Intervention Support)– Modeli poticanja socio-emocionalnih i komunikacijskih kompetencija u sukobima u suvremenim odgojnim i obrazovnim okruženjima (Promoting Alternative THinking Strategies model)– Modeli poticanja socio-emocionalnih i komunikacijskih kompetencija u sukobima u suvremenim odgojnim i obrazovnim okruženjima (Let's resolve conflicts together Program)– Modeli poticanja socio-emocionalnih i komunikacijskih kompetencija u sukobima u suvremenim odgojnim i obrazovnim okruženjima (Behavioral Instruments Stairway Model)– Klasifikacije ponašanja u sukobima (Pruittov model; Wilmot-Hockerov model)– Klasifikacije ponašanja u sukobima (Weeksov model; Kimseyev model)– Razvoj vlastitog nacrta projekta– Provođenje istraživanja iz konfliktologije– Prezentacija vlastitog originalnog istraživanja– Završna evaluacija kolegija								
Izvođenje nastave: Predavanja (ex-katedra, putem prezentacija i video materijala), razredne diskusije (učešće studenta								

se posebno vrednuje), praktične vježbe, prezentacije studenata koje obuhvataju prezentaciju značajnih članaka, odnosno tema i njihovu analizu.

Obaveze studenata:

- pohađanje i aktivno učestvovanje u nastavi
- konzultacije
- pisani projektni prijedlog
- rad nastao empirijskim istraživanjem objavljen u časopisu
- prezentacija rada kroz javno predavanje/kongres

Težinski kriteriji za provjeru znanja

Prisustvo	Konsultacije	Pisani projektni prijedlog	Objavljen rad	Prezentacija na skupu
5+5	5	20	50	15

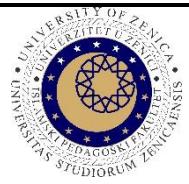
Literatura

Obavezna	<ul style="list-style-type: none"> - Barrett, S., Bradshaw, C., Lewis-Palmer, T. (2008). Maryland state-wide PBIS initiative. <i>Journal of Positive Behavior Interventions</i>, 10, 1005-114. - Baton, J., & Albert, E. (2000). <i>Let's Solve Conflicts Together: Elementary, Middle and High School Clasroom Activities</i>. The Ohio Comision on Dispute Resolution and Conflict Management and The Ohio Department of Education. The Educational Resources of Information Center. ERIC. 17.2.2012. - Domitrovich, C. E., Cortes, R. C., Greenberg, M. T. (2006). Improving young children's social and emotional competence: A randomized trial of the Preschool PATHS curriculum. <i>Journal of Primary Prevention</i>. - Kimsey, W. D., & Fuller, R. M.(2003). CONFLICTALK: An instrument for Measuring youth and Adolescent Conflict. <i>Management Message Styles, Conflict Resolution Quarterly</i>, 21(1), 69-79. - Pruitt, D., G. (1996). Izbor strategija u pregovaranju. U: Popadić, D., Plut, D., Kovač-Cerović,T. (Ur.), <i>Socijalni konflikti-karakteristike i način rješavanja</i>, Grupa MOST i Centar za antiratnu akciju. Beograd. 101-120. - Vecchy, G., M. (2009). Conflict and crisis communication. <i>Annals</i>. 800. Summer. 32-39. - Vinyamata, E. (2010). Conflictology: A Multidisciplinary Vision. <i>Journal of Conflictology</i>. 1(1), 1-3. - Vejo, E., Vlah, N., Pehlić, I. (2009). Socijalni sukobi i održivi razvoj, U: <i>Zbornik radova s 6. Naučno-stručnog skupa sa međunarodnim učešćem, „KVALITET 2009“</i>, Neum, Bosna i Hercegovina, 04.-07. 06. 2009., 22-31. - Vejo, N., Vlah,N. (2009). Moralna uvjerenja i stavovi prema obrascima rješavanja sukoba u svjetlu teorije društvenog kapitala, U: <i>Zbornik radova Islamskog pedagoškog fakulteta u Zenici</i>, Ur.. Softić,M., 7 (7), 45-65. - Vejo, E., Vlah, N., Durmić, A. (2014). Komparativna studija stavova prema kooperaciji u socijalnim sukobima između Bosanskih, Hrvatskih i Pakistanskih učitelja, <i>Znakovi vremena</i>, 17 (65-66), 115-128. - Vlah,N.,Vejo,E.(2008). Održivi razvoj i socijalni sukobi, U: <i>Zbornik radova Cjeloživotno učenje za održivi razvoj sa Međunarodnog znanstveno-stručnog skupa, Učiteljski fakultet u Rijeci</i>, 21.- 23. 05. 2008., Plitvice, 1.Ur.: Vujičić, L. i Boneta, Ž., Knjiga 3 , 251-259. - Vlah, N., Štifter, S., Bijedić, M. (2014). Some Aspects of the Phenomenology of Risk Behavior at Preschool Age, <i>Defektologija</i>, 20(2), 130-136. - Vlah, N. (2010). <i>Pojam i struktura socijalnog sukoba</i>, Odgojne znanosti, 12(2), 373-385. - Vlah, N. (2013). Poželjna ponašanja mladih u sukobima. Zagreb: Biakova d.o.o. - Vlah, N., Jančec, L., Čepić, R. (2015). Teachers' Attitudes towards Behaviour
----------	--

	<p>Patterns in Social Conflicts in Primorsko-Goranska County in Croatia. Center for Educational Policy Studies Journal, 5 (4), 125-141.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wilmot, W. W., & Hocker, J. L.(2001). Interpersonal conflict, McGraw-Hill, USA - Weeks, D. (2000). <i>Osam najvažnijih koraka u rješavanju sukoba</i>. Osijek: Sunce. - Časopisi: - Journal of Organizational Culture, Communications and Conflict - International Journal of Conflict Management - Journal of Conflict Resolution - Conflict Resolution Quarterly itd.
Dodatna	<ul style="list-style-type: none"> - Mirolović Vlah, N. (2005). Spolne razlike u vrijednostima osobnog identiteta i stavovima o obrascima ponašanja u socijalnim sukobima. <i>Hrvatska revija za rehabilitacijska istraživanja</i>, 41(2), 37-48. - Mirolović Vlah, N. (2005a). Neki aspekti socijalnih sukoba. <i>Napredak</i>, 146(2), 220-229. - Vlah, N., Lončarić, D., Tatalović-Vorkapić, S. (2010.). Vrijednosne orijentacije učenika strukovnih škola kao prediktori obrazaca ponašanja u socijalnim sukobima, <i>Hrvatska revija za rehabilitacijska istraživanja</i>, 46 (3), 31-40. - Žižak, A., Vizek Vidović, V., Ajduković, M. (2011). <i>Interpersonalna komunikacija u profesionalnom kontekstu</i>. Zagreb: Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu.

UNIVERZITET U ZENICI
ISLAMSKI PEDAGOŠKI FAKULTET
U ZENICI
**ODSJEK ZA PREDŠKOLSKI ODGOJ I
OBRAZOVANJE**

DJEČIJA PSIHOPATOLOGIJA

Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra
		Predavanja	Vježbe		
	Izborni	2	1	10	

Nastavnik: Prof. dr. Senija Tahirović
E-mail: stahirovic@ius.edu.ba

Saradnik:
E-mail:

Predmeti koji su preduvjet za polaganje	Nema preduvjeta
Cilj predmeta	Sticanje znanja i razumijevanja o psihopatološkom razvoju djece, razumjevanje faktora rizika i faktora zaštite u razvojnim teškoćama kod djece, razumjevanje najčešćih razvojnih poremećaja kod djece, uzroka i ponašanja djece sa razvojnim teškoćama. Sticanje informacija o najnovijim rezultatima istraživanja o razvojnim poremećajima kod djece i psihoterapijskim pristupima i obrazovnim programima.
Kompetencije (Ishodi učenja)	Po završetku kursa, studenti će ovladati znanjima i razumijevanjima o uzrocima i posljedicama razvojnih poremećaja kod djece ; biće u mogućnosti da prepoznaju djecu sa razvojnim poremećajima te da razviju vještine adekvatnog pristupa i ponašanja prema djeci sa razvojnim teškoćama što uključuje i razumijevanje najadekvatnijih odgojno obrazovnih pristupa.

Program predmeta:

- Razumijevanje tipičnog i atipičnog razvoja
- Teorije o uzrocima atipičnog/psihopatološkog/ razvoja kod djece
- Autizam - uzroci, ponašanje, tretman, obrazovni programi
- Poremećaj pažnje i hiperaktivnost kod djece /ADHD/ - uzroci, ponašanje, tretman, obrazovni programi
- Intelektualni deficit - uzroci, ponašanje, tretman, obrazovni programi
- Najnovija istraživanja o autizmu, ADHD i intelektualnom deficitu kod djece
- Poremećaji ponašanja kod djece - uzroci, ponašanje, tretman, obrazovni programi
- Anksiozni i depresivni poremećaji kod djece - uzroci, ponašanje, tretman, obrazovni programi
- Poremećaji učenja kod djece - uzroci, ponašanje, tretman, obrazovni programi
- Poremećaji čitanja i komunikacije kod djece - uzroci, ponašanje, tretman, obrazovni programi
- Šizofrenija kod djece - uzroci, ponašanje, tretman, obrazovni programi
- Najnovija istraživanja o poremećajima ponašanja kod djece
- Najnovija istraživanja o šizofreniji kod djece
- Najnovija istraživanja o problemima učenja i čitanja
- Završna evaluacija kolegija

Izvođenje nastave:

Predavanja (ex-katedra, putem prezentacija i video materijala), razredne diskusije (učešće studenta se posebno vrednuje), praktične vježbe, prezentacije studenata koje obuhvataju prezentaciju značajnih članaka, odnosno tema i njihovu analizu.

Obaveze studenata:

- Prisustvo na nastavi, prezentacija eseja, rad u grupi i polaganje ispita.

Težinski kriteriji za provjeru znanja

Predavanja	Vježbe	Esej/praksa/istraživanje	Pismeni ispit	Usmeni ispit
------------	--------	--------------------------	---------------	--------------

	5	5	30	40	20
Literatura					
Obavezna	<ul style="list-style-type: none"> - Davison, G.C., Neal, J.M. (1999). Psihologija Abnormalnog doživljavanja i ponašanja. Zagreb. Naklada Slap. - Wenar, C. (2003). Razvojna psihopatologija i psihiatrija, od dojenačke dobi do adolescencije. Zagreb. Naklada Slap, - Corey, G.(2004). Teorija i praksa psihološkog savjetovanja i psihoterapije, Zagreb. Naklada Slap - Tahirović. S. (2013). Psihološki razvoj djece i mladih, IUS , Sarajevo - Tahirović. S. (2016). Psihologija dječije igre, Dobra knjiga, Sarajevo - Erik J. Mash David A Wolfe (2010) Abnormal Child Psychology. Wadsworth, Cengage Learning. - Delfos, M.F. (2004). Children and behavioral problems. Anxiety, aggression, depression and ADHD. A Biopsychological Model with Guidelines for Diagnoses and Treatment. London: Jessica Kingsley Publishers. - Delfos, M.F. (2004). A strange World, Autism, Asperger's Syndrome and PDD-NOS. A guide for parents, Partners, Professional Carers and People with ASDs, Jessica Kingsley Publishers. 				
Dodatna	<ul style="list-style-type: none"> - Butcher J N, Mineka S, Hooley J. M. (2007). Abnormal psychology, Pearson, chapter 14 and chapter 8 - Bennett Paul (2008). Abnormal and Clinical Psychology, Mk Graw Hill Education chapter 13 and 15 - Millon, T., Blaney, P.H., Davis, R.D. (1999). Oxford Textbook of Psychopathology. New York: Oxford University Press. - Sadock, B.J., Sadock, V.A. (2007). Kaplan and Sadock's Synopsis of Psychiatry: Behavioral Sciences/Clinical Psychiatry (10th Edition). Philadelphia, PA: Lippincott Williams & Wilkins. 				